

Пестицидтерді (улы химикаттарды) тіркеу, өндірістік сынақтарын жүргізу және мемлекеттік тіркеу қағидаларын бекіту туралы

Күшін жойған

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы 30 қарашадағы № 1396 Қаулысы. Күші жойылды - Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 31 қазандағы № 870 қаулысымен

Ескерту. Күші жойылды - ҚР Үкіметінің 31.10.2015 № 870 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

РҚАО-ның ескертпесі.

ҚР мемлекеттік басқару деңгейлері арасындағы өкілеттіктердің аражігін ажырату мәселелері бойынша 2014 жылғы 29 қыркүйектегі № 239-V ҚРЗ Заңына сәйкес ҚР Ауыл шаруашылығы министрінің 2015 жылғы 30 қаңтардағы № 4-4/61 бұйрығын қараңыз.

«Өсімдіктерді қорғау туралы» Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 3 шілдедегі Заңының 5-бабының 7) тармақшасына сәйкес Қазақстан Республикасының Үкіметі **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

1. Қоса беріліп отырған Пестицидтерді (улы химикаттарды) тіркеу, өндірістік сынақтарын жүргізу және мемлекеттік тіркеу қағидалары бекітілсін.
2. Осы қаулы алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

<i>Премьер-Министрі</i>	<i>Қазақстан</i>	<i>Республикасының</i>
Қазақстан	<i>К. Мәсімов</i>	Республикасы
Үкіметінің		
2011 жылғы	30	қарашадағы
№ 1396	қаулысымен	
бекітілген		

Пестицидтерді (улы химикаттарды) тіркеу, өндірістік сынақтарын жүргізу және мемлекеттік тіркеу қағидалары

1. Жалпы ережелер

1. Осы Пестицидтерді (улы химикаттарды) тіркеу, өндірістік сынақтарын жүргізу және мемлекеттік тіркеу қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) « Өсімдіктерді қорғау туралы» Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 3 шілдедегі Заңының 5-бабының 7) тармақшасына сәйкес әзірленді және пестицидтерді (улы химикаттарды) тіркеу, өндірістік сынақтарын жүргізу және мемлекеттік тіркеу тәртібін айқындайды.

2. Осы Қағидаларда мынадай негізгі ұғымдар пайдаланылады:

1) айырмашылық (саудалық) атауы – аталған пестицид (улы химикат) тіркелетін, заттаңбаланатын, жарнамаланатын және өнімді басқа пестицидтерден (улы химикаттардан) айрықша ету мақсатында оны тіркелуші (өтінім беруші) ғана пайдалана алатын атау;

2) арнайы техника – пестицидтерді (улы химикаттарды) қолдануға арналған құрылғы және (немесе) жабдық;

3) әрекет етуші зат – әртүрлі препараттық нысандар түрінде пайдалану зиянды организмге немесе өсімдіктердің өсуі мен дамуына уытты әрекет етуге әкелетін пестицидтің (улы химикаттың) биологиялық белсенді бөлігі;

4) жалпы қабылданған атау – пестицидтің (улы химикаттың) әрекет етуші затына стандарттау жөніндегі халықаралық ұйым берген немесе техникалық реттеу және метрология саласындағы уәкілетті мемлекеттік орган туыстық (топтық) немесе жекелік (тек белгілі бір әрекет етуші затқа) атау ретінде қолдануға қабылдаған атау;

5) зиян тигізудің экономикалық шегі (бұдан әрі – ЗЭШ) – одан төмен болғанда қорғау іс-шараларын жүргізу экономикалық тұрғыдан ақталмайтын өсімдік зиянкестері, аурулары және арамшөптер санының деңгейі;

6) зиянды организмдер – топыраққа, өсімдіктерге және ауыл шаруашылығы өніміне кері әрекет ететін өсімдік зиянкестері, арамшөптері және аурулары;

7) қайта тіркеу – пестицидті (улы химикатты) тіркеу куәлігінің қолданылу мерзімі өткен соң қосымша сынақтар жүргізбестен қайтадан мемлекеттік тіркеу;

8) қатер – нақты қолдану жағдайындағы пестицидтің (улы химикаттың) ықтимал қауіптілік дәрежесі;

9) құрамдастырылған пестицид (улы химикат) – құрамында екі және одан да көп әрекет етуші зат бар препарат;

10) қысқаша досье – пестицидтің (улы химикаттың) биологиялық, физикалық-химиялық және уытты қасиеттері туралы мәліметтер;

11) орындаушы ұйым – пестицидтердің (улы химикаттардың) биологиялық, шаруашылық тиімділіктерін бағалауды жүзеге асыратын ғылыми-зерттеу және ғылыми-өндірістік ұйымдар, сондай-ақ оларды қолданудың экологиялық және санитариялық-гигиеналық қауіпсіздігін бағалауды, пестицидтерді (улы химикаттарды) бақылау әдістерін әзірлеуді, бейімдеуді және байқаудан өткізуді,

олардың қалдық мөлшерлерін зерттеуді жүзеге асыратын, бұл үшін қажетті ғылыми-әдістемелік және материалдық-техникалық қамтамасыз етілуі, тиісті бейіндегі және білікті мамандары, «Ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық қызмет субъектілерін аккредиттеу қағидасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы 8 маусымдағы № 645 қаулысына және «Сәйкестікті бағалау саласындағы аккредиттеу туралы» Қазақстан Республикасының 2008 жылғы 5 шілдедегі Заңына сәйкес аккредитациясы бар ұйымдардың зертханалары;

12) өсіп-өну кезеңі (өсіп-өну маусымы) – нақты ауыл шаруашылығы дақылын еккеннен бастап оның пісуіне дейінгі кезең;

13) пайдалану (қолдану) регламенті – пестицидтерді (улы химикаттарды) қолдану шарттары мен тәртібіне қойылатын талаптар;

14) пестицидтерді (улы химикаттарды) мемлекеттік тіркеу – нәтижелері бойынша Қазақстан Республикасының өсімдіктерді қорғау туралы заңнамасына сәйкес жеке және заңды тұлғаларға препараттарды Қазақстан Республикасының аумағында қолдану құқығына тіркеу куәлігі берілетін, оларды биологиялық, токсикологиялық, гигиеналық және экологиялық бағалау процесін аяқтайтын рәсім;

15) пестицидтердің (улы химикаттардың) өндірістік сынақтары – тіркеуге ұсынылған пестицидтерді (улы химикаттарды) және оларды пайдалану (қолдану) регламенттерін өндірістік жағдайларда байқаудан өткізу;

16) пестицидтерді (улы химикаттарды) токсикологиялық бағалау – сыналпып жатқан пестицидтерді (улы химикаттарды) қауіпсіздік көрсеткіштері (өнімдегі, қоршаған орта объектілеріндегі қалдық мөлшері және оның бекітілген нормативтерге сәйкестігі) бойынша бағалау;

17) пестицидтерді (улы химикаттарды) тіркеу сынақтары – пестицидтердің (улы химикаттардың) биологиялық және шаруашылық тиімділігін, олардың адам мен қоршаған табиғи орта үшін қауіпін зерделеудің және оларды қолдану регламенттерін әзірлеудің регламенттелген жүйесі;

18) пестицидтердің (улы химикаттардың) қалдық мөлшері – оның көмегімен адам мен жануарлар үшін пестицидтердің (улы химикаттардың) қауіпсіздігі бағаланатын өсімдік шаруашылығы өнімі мен қоршаған орта объектілеріндегі олардың құрамының сандық көрсеткіші;

19) пестицидтер (улы химикаттар) тізілімі – пестицидтің (улы химикаттың) саудалық атауы, тіркелуші (өтінім беруші), әрекет етуші затты өндіруші, мемлекеттік тіркеу нөмірі, мемлекеттік тіркеу немесе қайта тіркеу күні және оның аяқталуы көрсетілген, тіркелген пестицидтердің (улы химикаттардың) есеп журналы;

20) пестицидтер (улы химикаттар) тізімі – пестицидтің (улы химикаттың)

саудалық атауы, тіркелуші (өтінім беруші), әрекет етуші затты өндіруші, пестицидтерді (улы химикаттарды) пайдалану (қолдану) регламенттері және мемлекеттік тіркеуді аяқтау күні көрсетілген Қазақстан Республикасының аумағында қолдануға рұқсат етілген, тіркелген пестицидтер (улы химикаттар) т і з б е с і ;

21) пестицидтер (улы химикаттар) тізіміне толықтырулар – жыл сайын қосымша тіркелетін және бекітілген пестицидтер (улы химикаттар) тізіміне қосылатын пестицидтер (улы химикаттар) тізбесі;

22) пестицидтің (улы химикаттың) шығыс нормасы – өңделетін аудан бірлігіне пестицид (улы химикат) массасы (гектарға/тоннаға/м²-ге килограмм немесе литр) ;

23) пестицид (улы химикат) қауіптілігі – пестицидтің (улы химикаттың) адамға және қоршаған ортаға қолайсыз әрекет ету мүмкіндігі;

24) пестицидті (улы химикатты) қолданудың биологиялық тиімділігі – зиянды организмдердің қырылу немесе санының азаюы көрсеткіштерімен немесе қорғалатын өсімдіктердің зақымдану дәрежесімен көрсетілетін пестицидті (улы химикатты) қолдану нәтижесі ;

25) препараттық нысан – пестицидтің (улы химикаттың) физикалық-химиялық қасиеттеріне, уыттылығына, арналуына және қолдану тәсіліне қарай (эмульсия концентраты, суспензиялы концентрат, түйіршіктер, паста, микрокапсулаланған суспензия, дымқылданатын ұнтақ және (немесе) басқа да нысандар) оны қолдану нысаны;

26) талдамалық стандарт – пестицидтің (улы химикаттың) әрекет етуші затының химиялық таза үлгісі ;

27) тәжірибелік үлгі – тіркеу және өндірістік сынақтарды жүргізуге жеткілікті мөлшердегі, оларға арналған пестицид (улы химикат);

28) тіркелуші (өтінім беруші) – пестицидті (улы химикатты) тіркеу, өндірістік сынақтарын жүргізуге және мемлекеттік тіркеуге өтінім берген, тіркеу процесін өткен және пестицидке (улы химикатқа) тіркеу куәлігін алған жеке немесе заңды тұлға немесе осы тұлғаның белгіленген тәртіппен расталған сенімхаты бар өкілі;

29) тіркеу куәлігі – пестицидті (улы химикатты) Қазақстан Республикасының аумағында қолдануға уәкілетті мемлекеттік органның рұқсатын растайтын құжат ;

30) тіркеу процесі – пестицидтерді (улы химикаттарды) тіркеу, өндірістік сынақтарын жүргізу және мемлекеттік тіркеу тәртібі;

31) тіркеу досьесі – пестицидті (улы химикатты) тіркеуге ұсынатын және оның тиімділігін, қауіпсіздігін және сапасын растайтын деректер бар құжаттар ж и ы н т ы ғ ы ;

32) шаруашылық тиімділігі – сақталған ауыл шаруашылығы өнімінің сан және сапа көрсеткіштерімен көрсетілген пестицидті (улы химикатты) дала жағдайында қолдану нәтижесі;

33) эталондық пестицид (улы химикат) – фитосанитариялық қолдану және химиялық тобы бойынша сыналып жатқан пестицидке (улы химикатқа) ұқсас тіркелген және өндірісте пайдаланылатын пестицид (улы химикат). 3.

Пестицидтерді (улы химикаттарды) тіркеу, өндірістік сынақтарын жүргізу және мемлекеттік тіркеу тәртібі мыналарды:

1) пестицидтерді (улы химикаттарды) тіркеу және өндірістік сынақтарын жүргізуге өтінімдер қабылдауды;

2) пестицидтерді (улы химикаттарды) тіркеу, өндірістік сынақтарын ұйымдастыруды;

3) орындаушы ұйымдардың пестицидтерді (улы химикаттарды) тіркеу, өндірістік сынақтарын жүргізуін;

4) орындаушы ұйымдардың пестицидтерді (улы химикаттарды) токсикологиялық бағалауды жүргізуін;

5) пестицидтерді (улы химикаттарды) мемлекеттік тіркеу және өндірістік сынақтар, сондай-ақ токсикологиялық бағалау нәтижелері туралы есептерді қарастыруды;

6) тіркелушінің (өтінім берушінің) тіркеу досьесін қарастыруды;

7) пестицидтерді (улы химикаттарды) мемлекеттік тіркеуді денсаулық сақтау және қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органдармен келісуді;

8) пестицидті (улы химикатты) мемлекеттік тіркеуді;

9) пестицидті (улы химикатты) мемлекеттік тіркеу туралы тіркеу куәлігін беруді;

10) пестицидті (улы химикатты) пестицидтер (улы химикаттар) тізіліміне, пестицидтер (улы химикаттар) тізіміне және пестицидтер (улы химикаттар) тізіміне толықтыруларға енгізуді қамтиды.

4. Пестицидтерді (улы химикаттарды) тіркеу, өндірістік сынақтарын жүргізуді және мемлекеттік тіркеуді ұйымдастыруды өсімдіктерді қорғау саласындағы уәкілетті органның ведомствосы (бұдан әрі – Ведомство) жүргізеді.

5. Орындаушы ұйымдардың тізбесін мемлекеттік емес ғылыми ұйымдар тізбесінің және белгіленген тәртіппен аккредиттелген ұйымдар зертханалары тізбесінің, сондай-ақ орындаушы ұйымдардан жыл сайын 1 ақпанға дейін берілген өтінім хаттарының негізінде өсімдіктерді қорғау саласындағы уәкілетті органның ведомствосы (бұдан әрі – Ведомство) қалыптастырады.

Ескерту. 5-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 12.02.2014 N 78 қаулысымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

6. Тіркеу, өндірістік сынақтар және ғылыми зерттеулер үшін әкелінетін тәжірибелік үлгілерді қоспағанда, мемлекеттік тіркеуден өтпеген пестицидтерді (улы химикаттарды), сондай-ақ тіркелмеген пестицидтерді (улы химикаттарды) өндіруге арналған бастапқы құрауыштарды өндіруге (формуляциялауға), әкелуге, сақтауға, тасымалдауға, өткізуге, қолдануға тыйым салынады.

7. «Тауарлардың, оның ішінде экспорттық бақылауға жататын өнімнің, экспорты мен импортын, сондай-ақ жекелеген тауарлардың импортын автоматты түрде лицензиялау кезіндегі қызметті лицензиялау ережесін, лицензиялау жөніндегі қызметке қойылатын біліктілік талаптарын және экспорты мен импорты лицензиялануға тиіс тауарлардың тізбесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2008 жылғы 12 маусымдағы № 578 қаулысымен бекітілген Экспорты мен импорты лицензиялануға тиіс тауарлар тізбесінің 14-тармағына сәйкес пестицидтердің (улы химикаттардың) тәжірибелік үлгілері Қазақстан Республикасының аумағына тіркеу және өндірістік сынақтарды жүргізуге қажетті мөлшерде лицензиялаусыз әкелінеді.

2. Пестицидтерді (улы химикаттарды) тіркеу сынақтары

8. Пестицидтерді (улы химикаттарды) тіркеу сынақтары олардың биологиялық және шаруашылық тиімділігін және адамдардың денсаулығы мен қоршаған табиғи орта үшін қауіпсіздігін қамтамасыз ететін пестицидтерді (улы химикаттарды) қолдану регламенттерін әзірлеу және тексеру мақсатында жүзеге асырылады.

9. Пестицидтерді (улы химикаттарды) тіркеу сынақтарын жүргізуге өтінімді тіркелуші (өтінім беруші) Ведомствоға осы Қағидаларға 1-қосымшаға сәйкес нысан бойынша ағымдағы жылғы 1 наурызға дейін береді және ол сынақ жүргізуге ұсынылған пестицидті (улы химикатты) қолдану регламенттерін қамтиды.

10. Өтінімге мыналар:

1) осы Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша пестицидке (улы химикатқа) қысқаша досье;

2) өсімдік шаруашылығы өнімі мен қоршаған орта объектілеріндегі өтінім берілген пестицидтер (улы химикаттар) құрамының нормативтері;

3) өсімдік шаруашылығы өнімі мен қоршаған орта объектілеріндегі өтінім берілген пестицидтердің (улы химикаттардың) қалдық мөлшерін анықтау жөніндегі әдістемелік нұсқаулар;

4) пестицидті (улы химикатты) өндіруші елде пестицидті (улы химикатты) және оның әрекет етуші заттарын өндіруге рұқсатты растайтын құжат қоса беріледі.

11. Пестицидтерді (улы химикаттарды) тіркеу сынақтарын жүргізу үшін тіркелуші (өтінім беруші):

1) сәйкестік сертификаты бар зауыттық орамда пестицидтің (улы химикаттың) тәжірибелік үлгісін;

2) сәйкестік сертификаты бар зауыттық орамда эталондық пестицидті (улы химикатты);

3) әрекет етуші заттың талдамалық стандартын, зертханалық зерттеулер жүргізуге арналған метаболиттердің талдамалық стандарттарын ұсынады.

12. Пестицидтерді (улы химикаттарды) тіркеу сынақтарын жүргізуге өтінімдер мынадай жағдайларда:

1) пестицидтердің (улы химикаттардың) әрекет етуші заттары аса уыттыға жатса, сондай-ақ Қазақстан Республикасы ратификациялаған конвенциялардың тізбелеріне және Қазақстан Республикасының аумағында қолдануға тыйым салынған пестицидтер (улы химикаттар) тізбелеріне енгізілсе;

2) пестицидтердің (улы химикаттардың) әрекет етуші заттары Қазақстан Республикасының патенттерімен қорғалса;

3) осы Қағидалардың 10-тармағында көзделген құжаттардың біреуі болмаса;

4) төмендетілген шығыс нормасы Қазақстанда және Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығы (бұдан әрі – ТМД) мемлекеттерінің көбінде ұқсас дақылдарда және дәл сондай зиянды организмдерге қарсы бұрын тіркелгендерден ерекше пестицидті (улы химикатты) сынауға өтінім берілсе;

5) сынақтар жүргізуге өтінім ағымдағы жылғы 1 наурыздан кеш берілсе, кері қайтарылады.

13. Тіркеу сынақтарын жүргізу үшін әкелінетін пестицидтердің (улы химикаттардың) мөлшері пестицидтерді (улы химикаттарды) қолдану регламенттеріне сәйкес танаптық (ұсақмөлдекті) тәжірибелер жүргізуге өтінімде көзделген мөлшерден аспауы тиіс.

14. Пестицидтерді (улы химикаттарды) пайдалану регламенттерін әзірлеу бөлігіндегі тіркеу сынақтары осы Қағидаларға 3-қосымшаға сәйкес нысан бойынша зиянды организмдердің ерекшеліктерін (таралу ареалы, экономикалық мәні, ұрпақ беру саны, патогендігі, төзімділігі) ескере отырып дақылдарды негізгі өсіру аймақтарында жүргізіледі.

15. Пестицидті (улы химикатты) тіркеу сынақтарын жүргізу мерзімі:

1) жаңа әрекет етуші заттар бар пестицидтер (улы химикаттар) үшін – 24 айды (толық өсіп-өнетін 2 маусымды);

2) белгілі әрекет етуші заттар бар пестицидтер (улы химикаттар), оның ішінде құрамдастырылған препараттар үшін тіркелген пестицидтерді (улы химикаттарды) пайдалану (қолдану) аумағы кеңейтілген, олардың рецептурасы мен препараттық нысаны, әрекет етуші затының пайыздық мөлшері өзгерген

кезде, пестицидтің (улы химикаттың) әрекет етуші затын өндіруші ауысқан кезде – 12 айды (толық өсіп-өнетін 1 маусымды) құрайды.

Пестицидтерді (улы химикаттарды) тіркеу сынақтарын жүргізу мерзімі пестицидтерді (улы химикаттарды) тіркеу сынақтарын жүргізу кезеңінде фитосанитариялық диагностика және болжау саласындағы ұйымның ресми деректеріне сәйкес зиянды организмдер жоқ немесе олардың саны мен даму деңгейі ЗЭШ-тен төмен болғанда бір өсу кезеңіне ұзартылады.

16. Өсімдік шаруашылығы өнімі мен қоршаған орта объектілерінде сыналатын пестицидтердің (улы химикаттардың) қалдық мөлшерін және олардың ыдырау серпінін анықтау олардың биологиялық және шаруашылық тиімділігі бағаланатын аймақтарда да және дәл сондай тәжірибелерде жүргізіледі .

17. Ведомство пестицидтерді (улы химикаттарды) тіркеу сынақтарын жүргізу жоспарын әзірлеп, бекітеді және оны тіркелушілерге (өтінім берушілерге) тіркеу сынақтарын жүргізуге рұқсат берілген және орындаушы ұйымдарға ағымдағы жылғы 15 сәуірге дейін жолдайды .

Пестицидтерді (улы химикаттарды) тіркеу сынақтарын жүргізу жоспарына енгізу пестицидтің (улы химикаттың) тәжірибелік үлгісін тіркеу сынақтарын жүргізуге қажетті мөлшерде Қазақстан Республикасында өндіруге (формуляциялауға) және Қазақстан Республикасына әкелуге негіз болып т а б ы л а д ы .

18. Бекітілген пестицидтерді (улы химикаттарды) тіркеу сынақтарын жүргізу жоспарына сәйкес тіркелуші (өтінім беруші) орындаушы ұйымдармен пестицидтерді (улы химикаттарды) тіркеу сынақтарын жүргізуге шарттар жасасады және оларға пестицидтердің (улы химикаттардың) тәжірибелік және эталондық үлгісін тегін береді, сондай-ақ орындаушы ұйымдарға осы сынақтар жү р г і з у г е а қ ы т ө л е й д і .

19. Пестицидтерді (улы химикаттарды) тіркеу сынақтары аяқталғаннан кейін орындаушы ұйым ағымдағы жылғы 1 қарашаға дейін Ведомство мен тіркелушіге (өтінім берушіге) сыналып жатқан пестицидтің (улы химикаттың) биологиялық және шаруашылық тиімділігі туралы нақты қорытындылармен және тіркеу сынақтарын жалғастыру немесе сыналып жатқан пестицидтерді (улы химикаттарды) өндірістік сынақтар жоспарына енгізу туралы ұсыныстармен бірге жинақталған сынақтар нәтижелері бар тіркеу сынақтарының нәтижелері туралы есепті осы Қағидаларға 4-қосымшаға сәйкес нысан бойынша береді.

20. Ведомство пестицидтерді (улы химикаттарды) токсикологиялық бағалау, пестицидтердің (улы химикаттардың) ауыл шаруашылығы өнімі мен топырақтағы қалдық мөлшерлерін анықтау әдістерін әзірлеу және бейімдеу жөніндегі жұмыстарды жүргізу жоспарын әзірлеп, бекітеді және оны ағымдағы

жылғы 30 мамырда тіркелушілерге (өтінім берушілерге) және осы жұмыстарды жүргізуге аккредитацияланған орындаушы ұйымдарға жолдайды.

21. Пестицидтерді (улы химикаттарды) токсикологиялық бағалау, пестицидтердің (улы химикаттардың) ауыл шаруашылығы өнімі мен топырақтағы қалдық мөлшерлерін анықтау әдістерін әзірлеу және бейімдеу жөніндегі жұмыстарды жүргізу жоспарына енгізу осы жұмыстарды жүргізуге қажетті көлемде пестицидтің (улы химикаттың) талдамалық үлгісін Қазақстан Республикасына әкелуге негіз болып табылады.

22. Бекітілген пестицидтерді (улы химикаттарды) токсикологиялық бағалау, пестицидтердің (улы химикаттардың) ауыл шаруашылығы өнімі мен топырақтағы қалдық мөлшерлерін анықтау әдістерін әзірлеу және бейімдеу жөніндегі жұмыстарды жүргізу жоспарына сәйкес тіркелуші (өтінім беруші) орындаушы ұйымдармен осы жұмыстарды жүргізуге шарттар жасасады, оларға пестицидтің (улы химикаттың) талдамалық үлгілерін, өтінім берілген пестицидтердің (улы химикаттардың) өсімдік шаруашылығы өніміндегі және қоршаған орта объектілеріндегі қалдық мөлшерлерін анықтау әдісін тегін ұсынады, сондай-ақ орындаушы ұйымдарға осы жұмыстарды жүргізу ақысын төлейді.

23. Орындаушы ұйымдардың пестицидтің (улы химикаттың) өсімдік шаруашылығы өніміндегі және қоршаған орта объектілеріндегі қалдық мөлшерлерінің құрамын анықтау жөніндегі жұмыстарды жүргізу нәтижелері туралы есептері Ведомствоға және тіркелушіге (өтінім берушіге) осы Қағидаларға 7-қосымшаға сәйкес нысан бойынша ағымдағы жылғы 30 қарашаға дейін ұсынылады.

24. Көрсетілетін (көрнекі) тәжірибелерді пестицидтер (улы химикаттар) тізімінде және пестицидтер (улы химикаттар) тізіміне толықтыруларда көрсетілген пайдалану (қолдану) регламенттері бойынша тіркелген пестицидтермен (улы химикаттармен) ғана жүргізуге болады.

3. Пестицидтердің (улы химикаттардың) өндірістік сынақтары

25. Өндірістік сынақтар пестицидтерді (улы химикаттарды) сынаудың соңғы кезеңі болып табылады және ұсынылып отырған пестицидтерді (улы химикаттарды) қолдану регламенттерінің биологиялық және шаруашылық тиімділігінің тұрақтылығын өндірістік жағдайда тексеру және растау мақсатында жүзеге асырылады.

26. Пестицидтердің (улы химикаттардың) өндірістік сынақтарын жүргізуге өтінімді тіркелуші (өтінім беруші) Ведомствоға осы Қағидаларға 1-қосымшаға сәйкес нысан бойынша ағымдағы жылғы 1 наурызға дейін береді.

27. Пестицидтердің (улы химикаттардың) өндірістік сынақтарын жүргізу үшін тіркелуші (өтінім беруші):

1) сәйкестік сертификатымен және Қазақстан Республикасының аккредиттелген зертханаларында жүргізілген әрекет етуші зат пен қоспалар құрамын зертханалық зерттеу деректерімен бірге зауыттық орамдағы пестицидтің (улы химикаттың) тәжірибелік үлгісін;

2) сәйкестік сертификатымен бірге зауыттық орамдағы эталондық пестицидті (улы химикатты) ұсынады.

28. Өндірістік сынақтар үшін әкелінетін пестицидтердің (улы химикаттардың) мөлшері сынақтар жүргізу көзделген әр топырақтық-климаттық аймақта әр дақылда 10 (он) гектарды өңдеуге қажетті мөлшерден аспауы тиіс.

29. Пестицидтердің (улы химикаттардың) өндірістік сынақтарын жүргізуге өтінімдер мынадай жағдайларда:

1) пестицидтердің (улы химикаттардың) әрекет етуші заттары аса уыттыға жатса, сондай-ақ Қазақстан Республикасы ратификациялаған конвенциялардың тізбелеріне және Қазақстан Республикасының аумағында қолдануға тыйым салынған пестицидтер (улы химикаттар) тізбелеріне енгізілсе;

2) пестицидтің (улы химикаттың) адам денсаулығына және қоршаған табиғи ортаға қауіптілігі туралы бұрын белгісіз деректер алынса;

3) пестицидтердің (улы химикаттардың) әрекет етуші заттары Қазақстан Республикасының патенттерімен қорғалса;

4) сынақтар жүргізуге өтінім ағымдағы жылғы 1 наурыздан кеш берілсе, кері қайтарылады.

30. Өндірістік сынақтар дақылға және зиянды организмге қарай бір-төрт топырақтық-климаттық аймақта осы Қағидаларға 3-қосымшаға сәйкес нысан бойынша жүргізіледі.

31. Пестицидтердің (улы химикаттардың) өндірістік сынақтарын жүргізу мерзімі 12 айды (бір өсіп-өну маусымын) құрайды.

Пестицидтердің (улы химикаттардың) өндірістік сынақтарын жүргізу мерзімі пестицидтердің (улы химикаттардың) өндірістік сынақтарын жүргізу кезінде фитосанитариялық диагностика және болжау саласындағы уәкілетті органның ресми деректеріне сәйкес зиянды организмдер жоқ немесе олардың саны мен даму деңгейі ЗЭШ-тен төмен болғанда бір өсіп-өну маусымына ұзартылады.

32. Ведомство пестицидтердің (улы химикаттардың) өндірістік сынақтарын жүргізу жоспарын әзірлеп, бекітеді және оны өндірістік сынақтар жүргізуге жіберілген тіркелушілерге (өтінім берушілерге) және орындаушы ұйымдарға ағымдағы жылғы 15 сәуірге дейін жолдайды.

33. Пестицидтердің (улы химикаттардың) өндірістік сынақтарын жүргізу жоспарына енгізу пестицидтің (улы химикаттың) тәжірибелік үлгісін өндірістік

сынақтарды жүргізуге қажетті көлемде Қазақстан Республикасына әкелуге және Қазақстан Республикасында өндіруге (формуляциялауға) негіз болып табылады.

34. Бекітілген пестицидтердің (улы химикаттардың) өндірістік сынақтарын жүргізу жоспарына сәйкес тіркелуші (өтінім беруші) өндірістік сынақтар жүргізуге орындаушы ұйымдармен шарттар жасасады және оларға пестицидтердің (улы химикаттардың) тәжірибелік және эталондық үлгісін тегін ұсынады, сондай-ақ орындаушы ұйымдарға осы сынақтарды жүргізу ақысын төлейді.

35. Пестицидтің (улы химикаттың) өндірістік сынақтары аяқталғаннан кейін орындаушы ұйым ағымдағы жылғы 1 қарашаға дейін Ведомство мен тіркелушіге (өтінім берушіге) пестицидті (улы химикатты) тіркеу мүмкіндігі, оны қолдану регламенттері мен шектеулері туралы, сондай-ақ келеңсіз теріс әсері туралы нақты қорытындыларымен және айқын ұсыныстарымен жинақталған сынақтар нәтижелері бар өндірістік сынақтар нәтижелері туралы есепті осы Қағидаларға 4-қосымшаға сәйкес нысан бойынша береді.

36. Пестицидтердің (улы химикаттардың) өндірістік сынақтарын жүргізу нәтижелері бойынша Ведомствоның облыстық аумақтық инспекциялары пестицидтерді (улы химикаттарды) өндірістік тексеру актілерін осы Қағидаларға 5-қосымшаға сәйкес нысан бойынша ұсынады.

37. Жүргізілген өндірістік сынақтар нәтижелері Ведомствоға пестицидті (улы химикатты) сыналған шығыс нормаларында тіркеу мүмкіндігі туралы бір мәнді қорытынды жасауға мүмкіндік бермесе, онда тіркелушінің (өтінім берушінің) келісімі бойынша өндірістік сынақтар мерзімі бір жылға ұзартылады немесе одан әрі өндірістік сынақтар жүргізе отырып, шығыс нормаларын анықтау үшін пестицид (улы химикат) тіркеулік сынақтар кезеңіне қайтарылады немесе бұдан әрі мемлекеттік сынақтардан алып тасталады.

4. Пестицидтерді (улы химикаттарды) мемлекеттік тіркеу

38. Мемлекеттік тіркеуге олар бойынша қажетті көлемде тіркеу және өндірістік сынақтары, пестицидтерді (улы химикаттарды) токсикологиялық бағалау жүргізілген, тіркеу досьесі мен денсаулық сақтау және қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органдардың келісімі алынған пестицидтер (улы химикаттар) жатады.

39. Пестицидтерді (улы химикаттарды) мемлекеттік тіркеу үшін тіркелуші (өтінім беруші) Ведомствоға ағымдағы жылғы 30 қарашаға дейін мемлекеттік немесе орыс тілінде тіркеу досьесін ұсынады, ол мыналарды қамтиды:

1) тіркелушінің (өтінім берушінің) пестицидті (улы химикатты) мемлекеттік тіркеуге осы Қағидаларға 6-қосымшаға сәйкес нысан бойынша өтінімі;

- 2) осы Қағидаларға 4-қосымшаға сәйкес нысан бойынша пестицидті (улы химикатты) тіркеу және өндірістік сынақтарының нәтижелері туралы есептер;
- 3) осы Қағидаларға 7-қосымшаға сәйкес нысан бойынша пестицидтердің (улы химикаттардың) өсімдік шаруашылығы өніміндегі және қоршаған орта объектілеріндегі қалдық мөлшерлерінің құрамын анықтау жөніндегі есептер;
- 4) осы Қағидаларға 5-қосымшаға сәйкес нысан бойынша пестицидті (улы химикатты) өндірістік тексеру актісі;
- 5) осы Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша пестицид (улы химикат) туралы мәліметтер;
- 6) пестицидтің (улы химикаттың) әрекет етуші заты мен препараттық нысанын токсикологиялық-гигиеналық бағалау жөніндегі есептер (Ресей Федерациясында, Беларусь Республикасында, Украинада осы жұмыстарды жүргізуге құқығы бар ғылыми ұйымдардың зерттеу нәтижелерін ұсынуға рұқсат беріледі);
- 7) пестицидтің (улы химикаттың) қауіптілігін гигиеналық бағалау жөніндегі есептер (Ресей Федерациясында, Беларусь Республикасында, Украинада осы жұмыстарды жүргізуге құқығы бар ғылыми ұйымдардың зерттеу нәтижелерін ұсынуға рұқсат беріледі);
- 8) пестицидті (улы химикатты) өндіру және қолдану кезіндегі еңбек шарттарын санитариялық-гигиеналық зерттеулер (Ресей Федерациясында, Беларусь Республикасында, Украинада осы жұмыстарды жүргізуге құқығы бар ғылыми ұйымдардың зерттеу нәтижелерін ұсынуға рұқсат беріледі);
- 9) пестицидті (улы химикатты) токсикологиялық-балық шаруашылығы бағалауы туралы есептер (Ресей Федерациясында, Беларусь Республикасында, Украинада осы жұмыстарды жүргізуге құқығы бар ғылыми ұйымдардың зерттеу нәтижелерін ұсынуға рұқсат беріледі);
- 10) пестицидті (улы химикатты) экологиялық-токсикологиялық бағалау туралы есептер (Ресей Федерациясында, Беларусь Республикасында, Украинада осы жұмыстарды жүргізуге құқығы бар ғылыми ұйымдардың зерттеу нәтижелерін ұсынуға рұқсат беріледі);
- 11) пестицидті (улы химикатты) ара шаруашылығы мен мал шаруашылығы үшін ветеринариялық-санитариялық, экологиялық-токсикологиялық бағалау туралы есептер (Ресей Федерациясында, Беларусь Республикасында, Украинада осы жұмыстарды жүргізуге құқығы бар ғылыми ұйымдардың зерттеу нәтижелерін ұсынуға рұқсат беріледі);
- 12) пестицидтегі (улы химикаттағы) әрекет етуші затты анықтаудың талдамалық әдісі. Тіркелуші (өтінім беруші) әдісті Қазақстан Республикасының жағдайларына бейімдеуді жүргізеді (бейімделген тәсілді де ұсынуға рұқсат беріледі);

13) осы Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша D1 тарауына (21-тармаққа) сәйкес пестицидтердің (улы химикаттардың) өсімдік шаруашылығы өніміндегі және қоршаған орта объектілеріндегі қалдық мөлшерлерін анықтау жөніндегі әдістемелік нұсқаулар (Ресей Федерациясында, Беларусь Республикасында және Қазақстан Республикасында бейімделген әдістемелерді ұсынуға рұқсат беріледі);

14) осы Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша D1 тарауына (21-тармаққа) сәйкес пестицидтердің (улы химикаттардың) жұмыс аймағының ауасындағы қалдық мөлшерлерін анықтау жөніндегі әдістемелік нұсқаулар (бейімделген әдістемелерді де ұсынуға рұқсат беріледі);

15) пестицидтің (улы химикаттың) өсімдік шаруашылығы өніміндегі және қоршаған орта объектілеріндегі құрамының нормативтері (пестицидтің (улы химикаттың) өсімдік шаруашылығы өніміндегі ең көп жол берілген деңгейі, пестицидтің (улы химикаттың) санитарлық-тұрмыстық мақсаттағы су қоймалары суындағы шекті жол берілген шоғырлануы, пестицидтің (улы химикаттың) жұмыс аймағы ауасындағы шекті жол берілген шоғырлануы, пестицидтің (улы химикаттың) жұмыс аймағы ауасындағы және атмосфералық ауадағы болжамды қауіпсіз әрекет ету деңгейі, пестицидтің (улы химикаттың) топырақтағы шекті жол берілген шоғырлануы) (Қазақстан Республикасының немесе Ресей Федерациясының немесе Беларусь Республикасының денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті органы бекіткен);

16) алынып тасталды - ҚР Үкіметінің 12.02.2014 N 78 қаулысымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі);

17) алынып тасталды - ҚР Үкіметінің 12.02.2014 N 78 қаулысымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі);

18) техникалық реттеу және метрология саласындағы мемлекеттік органның талаптарына сәйкес пестицидті (улы химикатты) өндіруге (формуляциялауға) ұйымдастыру стандарты (техникалық шарттар), препараттық нысанның рецептурасы, пестицидті (улы химикатты) өндіруге (формуляциялауға) лицензиялық келісімнің көшірмесі (ТМД елдерінде және Қазақстан Республикасында өндірілетін препараттар үшін);

19) пестицидті (улы химикатты) өндірушіге берілген пестицид (улы химикат) пен оның әрекет етуші заттарын өндіруге (формуляциялауға) рұқсатты куәландыратын құжат (шетелдік пестицидтер (улы химикаттар) өндірушілер үшін белгіленген тәртіппен заңдастырылған) отандық пестицидтер (улы химикаттар) өндірушілер үшін салыстырып тексеру үшін түпнұсқасы болмаған жағдайда нотариалды куәландырылған көшірмесі);

20) пестицидті (улы химикатты) өндіруші әзірлеген пестицидтің (улы химикаттың) қауіпсіздік паспорты;

21) осы Қағидаларға 8-қосымшаға сәйкес нысан бойынша пестицидті (улы химикатты) тасымалдау, сақтау, қолдану және залалсыздандыру жөніндегі ұсыныстар;

22) осы Қағидаларға 9-қосымшаға сәйкес нысан бойынша мемлекеттік және орыс тілдерінде ақпараты бар ыдыс заттаңбасының үлгісі.

Ескерту. 39-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Үкіметінің 12.02.2014 N 78 қаулысымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

40. Орындаушы ұйымдардағы, сондай-ақ оларды қарауға қатысатын мемлекеттік мекемелердегі пестицидтерге (улы химикаттарға) барлық тіркеу материалдары жариялануға жатпайды. Ведомство Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес тіркелуші (өтінім беруші) ұсынған тіркеу материалдарының, сондай-ақ пестицидтерді (улы химикаттарды) тіркеу және өндірістік сынақтарды жүргізуге өтінімдердің құпиялылығын қамтамасыз ететін жағдайлар жасайды.

Тіркелуші (өтінім беруші) пестицидті (улы химикатты) мемлекеттік тіркеуден бас тартқан кезде тіркеу материалдарының барлығы оның жазбаша сұратуы бойынша тіркелушіге (өтінім берушіге) қайтаруға жатады.

Ескерту. 40-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Үкіметінің 12.02.2014 N 78 қаулысымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

41. Ведомство пестицидке (улы химикатқа) тіркеу материалдарын қарайды және тіркеу дерекнамасы ұсынылған күннен бастап 22 (жиырма екі) жұмыс күні ішінде шешім қабылдайды. Мемлекеттік тіркеуге «электрондық үкіметтің» www.e.gov.kz веб-порталы арқылы жүгінген кезде 22 (жиырма екі) жұмыс күні ішінде шешім қабылданады.

Осы мерзім ішінде Ведомство қоршаған орта және су ресурстары және денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті мемлекеттік органдарға пестицидті (улы химикатты) мемлекеттік тіркеу мүмкіндігі туралы сұрау салуды келісуге жолдайды, олар 10 (он) жұмыс күні ішінде Ведомствоға пестицидті (улы химикатты) мемлекеттік тіркеуге келісу немесе одан бас тарту туралы жауап жолдайды. Келісетін мемлекеттік органдар белгіленген мерзімдерде жауап ұсынбаған жағдайда, пестицидті (улы химикатты) мемлекеттік тіркеу келісілді деп есептеледі.

Ескерту. 41-тармақ жана редакцияда - ҚР Үкіметінің 12.02.2014 N 78 қаулысымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

42. Қарастырылған тіркеу материалдары бойынша Ведомствоның мынадай:

1) пестицид (улы химикат) тіркелсін;
2) пестицидті (улы химикатты) мемлекеттік тіркеуден бас тартылсын деген шешімдердің бірімен қорытындысы дайындалады.

Ескерту. 42-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Үкіметінің 12.02.2014 N 78 қаулысымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

43. Шешім қабылданғаннан кейін Ведомство осы Қағидаларға 10-қосымшаға сәйкес нысан бойынша тиісті қорғау дәрежелері бар белгіленген нысандағы пестицидтерге (улы химикаттарға) тіркеу куәліктерін ресімдейді. Тіркеу куәлігінің түпнұсқасы тіркелушіге (өтінім берушіге) немесе белгіленген тәртіппен ресімделген сенімхаты бар ол уәкілеттік берген тұлғаға беріледі. Пестицидке (улы химикатқа) тіркеу куәлігінің көшірмесі Ведомствода сақталады.

44. Тіркелген пестицид (улы химикат) пестицидтер (улы химикаттар) тізіміне толықтыру жолымен енгізіледі. Пестицидті (улы химикатты) тіркеу немесе қайта тіркеу күні мен мемлекеттік тіркеу нөмірі пестицидтер (улы химикаттар) тізіліміне жазылады және пестицидтер (улы химикаттар) тізімі мен оның толықтыруларында көрсетіледі. Пестицидтер (улы химикаттар) тізілімін Ведомство қағаз және электрондық түрде жүргізеді.

45. Ведомство пестицидтер (улы химикаттар) тізімін және (немесе) тізімге толықтыруларды тиісті бұйрықпен бекітеді, оны Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігінің интернет-ресурсында орналастырады және типографиялық тәсілмен басып шығарады. Пестицидтер (улы химикаттар) тізімінің және тізімге толықтырулардың электрондық және полиграфиялық нұсқаларының күштері бірдей.

46. Пестицидтер (улы химикаттар) тізімінде және тізімге толықтыруларда белгілі әрекет етуші заттары бар пестицидтер (улы химикаттар) үшін әрекет етуші затты өндіруші көрсетіледі.

47. Пестицидке (улы химикатқа) тіркеу куәлігінің қолданылу мерзімі 10 жыл. Мерзімі өткен соң пестицидтерді (улы химикаттарды) мемлекеттік тіркеу талаптарының өзгеруін ескере отырып, қайта тіркеу жүргізіледі.

48. Таралуы фитосанитариялық болжамға сәйкес фитосанитариялық жағдайды нашарлатуы мүмкін жекелеген зиянды және аса қауіпті зиянды организмдермен, сондай-ақ карантиндік объектілермен Қазақстан Республикасының аумағында күресу үшін қажетті пестицидтер (улы химикаттар) болмаса, алайда ғылыми-зерттеу институттарының оң ұсынымдары және аталған пестицид (улы химикат) ұқсас қолданылу аясы бойынша (сол дақылда және сол зиянды организмдерге қарсы) ТМД елдерінде тіркелген болса, пестицидті (улы химикатты) 2 жылдан аспайтын мерзімге уақытша тіркеуге рұқсат етіледі.

Бұл ретте пестицидтерді (улы химикаттарды) кейіннен міндетті түрде мемлекеттік тіркеу жүргізіледі. Аталған пестицидті (улы химикатты) 10 жылға дейінгі мерзімге мемлекеттік тіркеу үшін кейіннен денсаулық сақтау және қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органдардың қорытындыларын ұсына отырып, пестицидті (улы химикатты) тіркеу және өндірістік сынақтары және токсикологиялық бағалауы жүргізіледі.

49. Пестицидті (улы химикатты) мемлекеттік тіркеуден бас тартуға:

1) осы Қағидалардың 39-тармағында көрсетілген құжаттарды толық ұсынбау;
2) қоршаған орта және су ресурстары саласындағы уәкілетті мемлекеттік органның немесе денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті мемлекеттік органның пестицидті (улы химикатты) мемлекеттік тіркеуді келісуден дәлелді бас тартуының болуы;

3) пестицидтерді (улы химикаттарды) тіркеу және өндірістік сынақтары мен токсикологиялық бағалау жөніндегі жұмыстарды жүргізу әдістемелерін бұзу;

4) ұсынылған құжаттарды осы Қағидалардың талаптарын бұза отырып ресімдеу;

5) пестицидтің (улы химикаттың) адам денсаулығына және қоршаған табиғи ортаға қауіпті әсері туралы бұрын белгісіз деректер алу, пестицидтердің (улы химикаттардың) әрекеті етуші заттарын Қазақстан Республикасы ратификациялаған конвенциялардың тізбелеріне және Қазақстан Республикасының аумағында қолдануға тыйым салынған пестицидтер (улы химикаттар) тізбесіне енгізу;

6) тіркеуге ұсынылған пестицидтердің (улы химикаттардың) шығыс нормаларының Кеден одағы елдерінде ұқсас дақылдар және дәл сол зиянды организмдерге қарсы тіркелгендерден айтарлықтай айырмашылықтары;

7) пестицидтің (улы химикаттың) немесе әрекет етуші заттың химиялық құрамының, рецептурасының және өндіру технологиясының өзгеруі;

8) пестицидтің (улы химикаттың) құрамында Қазақстан Республикасының патентімен қорғалатын әрекет етуші заттың болуы негіз болады.

Ескерту. 49-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Үкіметінің 12.02.2014 N 78 қаулысымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

50. Тіркелген пестицидті (улы химикатты) мемлекеттік тіркеу егер:

1) пестицидтің (улы химикаттың) физикалық-химиялық, токсикологиялық және басқа да сипаттамаларының мемлекеттік тіркеу кезіндегі тіркеу материалдарында мәлімделгенге сәйкес келмеуі анықталса;

2) тіркеу дерекнамасының материалдары осы Қағидалардың 39-тармағында жазылған талаптарға сәйкес келмесе, тоқтатыла тұрады.

Мемлекеттік тіркеуді тоқтата тұру туралы шешім қабылданғаннан кейін

Ведомство тіркелушіге (өтінім берушіге) анықталған сәйкессіздік және хабарланған күнінен бастап 30 (отыз) жұмыс күні ішінде тіркеу материалдарын ауыстыру немесе жаңа деректермен толықтыру қажеттігі туралы хабарлама ж о л д а й д ы .

Тіркелуші (өтінім беруші) тіркеу материалдарын ауыстыруды немесе толықтыруды жүргізген жағдайда, Ведомство тіркеу материалдары ұсынылған сәттен бастап 30 (отыз) жұмыс күні ішінде олардың осы Қағидалардың 39-тармағына сәйкес талаптарға сәйкестігін қарайды және пестицидті (улы химикатты) мемлекеттік тіркеуді қайта бастау немесе оны мерзімінен бұрын тоқтату туралы шешім қабылдайды.

Тіркелуші (өтінім беруші) хабарланған күнінен бастап 30 (отыз) жұмыс күні ішінде тіркеу материалдарын ауыстыруды немесе толықтыруды жүргізбеген жағдайда, Ведомство пестицидті (улы химикатты) мемлекеттік тіркеуді мерзімінен бұрын тоқтату туралы шешім қабылдайды.

Ескерту. 50-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 12.02.2014 N 78 қаулысымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

51. Пестицидті (улы химикатты) мемлекеттік тіркеу пестицидтің (улы химикаттың) адам денсаулығына және қоршаған табиғи ортаға қауіпті әсері, ресми анықталып, тиісті актімен ресімделген оны өндірісте қолдану кезіндегі жеткіліксіз тиімділігі туралы бұрын белгісіз мәліметтер алынған кезде, пестицидтің (улы химикаттың) химиялық құрамы, рецептурасы және өндіру технологиясы өзгерген кезде, сондай-ақ пестицид (улы химикат) Қазақстан Республикасы ратификациялаған конвенциялардың тізбелеріне және Қазақстан Республикасында тыйым салынған пестицидтер (улы химикаттар) тізбесіне енгізілген кезде оның қолданылу мерзімі аяқталғанға дейін тоқтатылады.

52. Ведомство пестицидті (улы химикатты) мемлекеттік тіркеудің қолданылуын мерзімінен бұрын тоқтату туралы шешім қабылдайды, тиісті бұйрық шығарады, бұл туралы ақпаратты Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігінің интернет-ресурсында орналастырады және пестицидтер (улы химикаттар) тізімі мен оның толықтыруларына өзгерістер е н г і з е д і .

53. Ведомство бұйрық шыққаннан кейін 8 (сегіз) жұмыс күні ішінде тіркелушіге (өтінім берушіге) пестицидті (улы химикатты) мемлекеттік тіркеудің қолданылуын мерзімінен бұрын тоқтату туралы жазбаша нысанда хабарлайды. Тіркелуші (өтінім беруші) жазбаша хабарламаны алған сәттен бастап 8 (сегіз) жұмыс күні ішінде Ведомствоға тіркеу куәлігін қайтарады.

Ескерту. 53-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 12.02.2014 N 78 қаулысымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн

өткен соң қолданысқа енгізіледі).

54. Мемлекеттік тіркеуден өткен пестицидті (улы химикатты) тіркелушімен (өтінім берушімен) лицензиялық келісім бойынша Қазақстан Республикасында өндіру (формуляциялау) жоспарланса, Ведомствоға лицензиялық келісімнің көшірмесі мен пестицидті (улы химикатты) өндіруге (формуляциялауға) арналған ұйымның стандарты, сондай-ақ өндіруші зауыттың осы әрекет етуші затты өндіруге рұқсаты немесе лицензиясы (белгіленген тәртіппен расталған көшірмесі) беріледі. Бұл ретте жаңадан тіркеу және өндірістік сынақтар жүргізілмейді.

55. Тіркелген пестицид (улы химикат) және оның әрекет етуші заты өндірілетін өндіруші зауыт рецептурасы мен өндіру технологиясы сақтала отырып ауысқан кезде тіркелуші (өтінім беруші) Ведомствоға жазбаша түрде бұл туралы хабарлайды және өндіруші зауыттың осы пестицид (улы химикат) пен оның әрекет етуші заттарын өндіруге рұқсатын немесе лицензиясын (белгіленген тәртіппен расталған көшірмесін), сондай-ақ пестицидтің (улы химикаттың) құрамы мен әрекет етуші заттарының бірдейлігін растайтын зертханалық талдау деректерін қоса береді.

Бұл ретте мемлекеттік тіркеу мерзімі сақталады, пестицидті (улы химикатты) жаңа тіркеу және өндірістік сынақтары жүргізілмейді. Тіркелушіге (өтінім берушіге) жаңа тіркеу куәлігі берілмейді.

56. Мемлекеттік тіркеу мерзімі өтіп кеткен пестицидтер (улы химикаттар) қайталама тіркеу және өндірістік сынақтарын жүргізусіз қайта тіркеуге жатады.

57. Пестицидтерді (улы химикаттарды) қайта тіркеу үшін тіркелуші (өтінім беруші) Ведомствоға мына құжаттарды:

1) пестицидтің (улы химикаттың) саудалық атауын, әрекет етуші затын өндірушіні, препараттық нысаны мен оның құрамын, пайдалану (қолдану) регламенттерін растай отырып өтінім;

2) бұрын берілген тіркеу куәлігінің түпнұсқасын;

3) осы Қағидалардың 39-тармағының 5) тармақшасына сәйкес бұрын берілмеген пестицид (улы химикат) туралы жаңа мәліметтерді береді.

58. Қайта тіркеуге өтінім мен тиісті құжаттар мемлекеттік тіркеу мерзімінің аяқталуына дейін 40 (қырық) жұмыс күні бұрын беріледі.

Ведомство пестицидті (улы химикатты) қайта тіркеу туралы шешім қабылдайды, осы Қағидаларға 10-қосымшаға сәйкес нысан бойынша пестицидке (улы химикатқа) жаңа тіркеу куәлігін ресімдейді және береді, бұл туралы ақпаратты өсімдіктерді қорғау саласындағы уәкілетті органның интернет-ресурсында орналастырады және пестицидтер (улы химикаттар) тізімі мен оның толықтыруларына өзгерістер енгізеді.

Ескерту. 58-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Үкіметінің 12.02.2014 N 78

қаулысымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

59. Мына жағдайларда:

- 1) қауіптілігі туралы бұрын белгісіз жаңа деректер алынғанда;
- 2) пестицид (улы химикат) Қазақстан Республикасы ратификациялаған конвенциялардың тізбелеріне және Қазақстан Республикасында тыйым салынған пестицидтер (улы химикаттар) тізбесіне енгізілгенде;
- 3) пестицидтің (улы химикаттың) тиісті актімен ресми ресімделген өндірісте қолданылған кездегі биологиялық тиімділігі мемлекеттік тіркеу кезінде анықталғаннан төмен болғанда;
- 4) пестицидтің (улы химикаттың) химиялық құрамы, рецептурасы және өндіру (формуляциялау) технологиясы өзгергенде, пестицидтер (улы химикаттар) қайта тіркеуге жатпайды.

60. Пестицидтің (улы химикаттың) тиісті актімен ресми ресімделген өндірісте қолданылған кездегі шығыс нормаларының биологиялық тиімділігі мемлекеттік тіркеу кезінде анықталғаннан төмен болған кезде, сондай-ақ препараттың нысанының химиялық құрамы, құрауыштар құрамы өзгерген кезде пестицидті (улы химикатты) жаңа тіркеу және өндірістік сынақтары жүргізіледі, олардың нәтижелері бойынша тіркелушіге (өтінім берушіге) жаңа тіркеу куәлігі беріледі.

61. Тіркелуші (өтінім беруші) пестицидтің (улы химикаттың) химиялық құрамындағы, рецептурасындағы және өндіру (формуляциялау) технологиясындағы барлық өзгерістер, сондай-ақ оның қауіптілігі туралы жаңа деректер пайда болғаны туралы ақпарат ұсынады.

62. Тіркелуші (өтінім беруші) ауысқан немесе тіркелушінің (өтінім берушінің) атауы өзгерген кезде тіркелуші (өтінім беруші) Ведомствоға бұл туралы жазбаша хабарлайды және мына құжаттарды:

- 1) пестицидтің (улы химикаттың) саудалық атауын, әрекет етуші затын өндірушіні, препараттық нысаны мен оның құрамын, қолдану регламенттерін растай отырып өтінім;
- 2) бұрын берілген тіркеу куәлігінің түпнұсқасын;
- 3) тіркелушінің (өтінім берушінің) қайта ұйымдастырылуын немесе пестицидті (улы химикатты) мемлекеттік тіркеу құқығын жаңа тіркелушіге (өтінім берушіге) беруін растайтын құжаттарды;
- 4) жаңа тіркелуші (өтінім беруші) тұлғасының атынан осы Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша ресімделген пестицидке (улы химикатқа) қысқаша досье мен материалдарды;
- 5) заңды тұлғалар үшін – заңды тұлғаны мемлекеттік қайта тіркеу туралы анықтама қоса беріледі.

Бұл ретте мемлекеттік тіркеу мерзімі сақталады, пестицидтерді (улы

химикаттарды) жаңа тіркеу және өндірістік сынақтары жүргізілмейді. Тіркелушіге (өтінім берушіге) жаңа тіркеу куәлігі беріледі.

Ескерту. 62-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Үкіметінің 12.02.2014 N 78 қаулысымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

Пестицидтерді (улы химикаттарды) химикаттарды)
тіркеу, өндірістік сынақтарын
жүргізу және мемлекеттік
тіркеу қағидаларына
1-қосымша
Нысан

Пестицидтерді (улы химикаттарды) тіркеу немесе өндірістік сынақтарын жүргізуге өтінім (тіркелушінің (өтінім берушінің) фирмалық бланкілерінде ұсынылады және тіркелушінің (өтінім берушінің) қолымен және мөрімен куәландырылады)

Тіркелуші (өтінім беруші)

(жеке немесе заңды тұлғаның атауы)

(мемлекет, мекенжайы, телефоны, факсы, e-mail)

Пестицидтерді (улы химикаттарды) мемлекеттік тіркеуді жүргізу үшін Қазақстан Республикасында тіркеу немесе өндірістік сынақтарын жүргізу жоспарына (қажеттілігі бойынша белгілеңіз) мынадай қолдану регламенттерімен келесі пестицидтерді (улы химикаттарды) енгізуді сұраймын:

Саудалық атауы, препараттық нысаны, әрекет етуші затының құрамы, э.з.өндіруші, тіркелуші (өтінім беруші)	Препараттың шығыс нормасы (л/га, кг/га, л/т, кг/т)	Дақыл, өңделетін объекті	Зиянды организм	Өңдеу тәсілі, уақыты, шектеулер, жұмыс сұйықтығының шығысы	Соңғы өңдеу мерзімі, өнімді жинауға дейінгі күндерде, ең көп өңдеу дүркіндігі
1	2	3	4	5	6

(лауазымы, қолы)

(тегі, аты, әкесінің аты)

М . О

(күні)

Пестицидтерді (улы химикаттарды)
тіркеу, өндірістік сынақтарын
жүргізу және мемлекеттік
тіркеу қағидаларына
2-қосымша
Нысан

(заңды немесе жеке тұлғаның – тіркелушінің (мәлімдеушінің) атауы)

(заңды мекенжайы, нақты мекенжайы, телефон, факс, e-mail)

Пестицид (улы химикат) туралы мәліметтер (қысқаша досье)

(пестицидтің (улы химикаттың) атауы)

А. Негізгі мәліметтер

1. Пестицидтің (улы химикаттың) атауы
2. Өндіруші (атауы, заңды мекенжайы, нақты мекенжайы, телефоны, факсы, e - m a i l)
3. Пестицидтің (улы химикаттың) мақсаты
4. Әрекет етуші зат (ISO, IUPAC, N CAS бойынша)
5. Әрекет етуші заттың химиялық сыныбы
6. Әрекет етуші заттың концентрациясы (г/л немесе г/кг)
7. П р е п а р а т т ы қ н ы с а н ы
8. Пестицидтерге (улы химикаттарға) арналған қауіпсіздік паспорты
9. Қазақстан Республикасы және ТМД елдерінің аумағында өндірілетін (формуляцияланатын) пестицидтерге (улы химикаттарға) арналған нормативтік және/немесе техникалық құжаттама
10. Пестицидті (улы химикатты) өндірушінің оны тіркеуге ұсынуға рұқсаты (егер өндіруші өзі тіркелуші болмаған жағдайда)
11. Тіркелушіге өндірушіні білдіруге рұқсат (микробиологиялық препараттар ү ш і н)
12. Басқа елдерде тіркеу (тіркеу куәлігінің нөмірі, берілген күні, қолдану аясы мен р е г л а м е н т т е р і)

В. Пестицидтің (улы химикаттың) биологиялық тиімділігін, қауіпсіздігін бағалау жөніндегі мәліметтер

1. Әрекет ету спектрі
2. Қолданылу аясы:
1) Д а қ ы л д а р

- 2) Зиянды объектілер (латынша атауларымен) немесе мақсаты
 3. Ұсынылатын қолдану регламенттері:
 - 1) Өңдеулер жүргізу мерзімі
 - 2) Қорғалатын дақылдардың даму фазасы
 - 3) Зиянды организмнің даму фазасы (сатысы)
 - 4) Өңдеулер дүркіндігі;
 - 5) Өңдеулер арасындағы аралық
 4. Ұсынылатын шығыс нормасы және қолдану тәсілі
 5. Ұсынылатын күту мерзімі (өнімді жинауға дейінгі күндерде)
 6. Зиянды организмдерге әсер ету түрі (тетігі):
 - 1) Ж ү й е л і
 - 2) Ж а н а с п а л ы
 - 3) Ө з г е
 7. Қорғау әрекетінің кезеңі
 8. Селективтілігі
 9. Әрекет ету жылдамдығы
 10. Басқа препараттармен үйлесімдігі
 11. Биологиялық тиімділігі:
 - 1) Зертханалық және өсімдік тәжірибелері
 - 2) Танаптық тәжірибелер
 12. Фитоуыттылығы, қорғалатын дақылдардың төзімділігі
 13. Төзімділіктің туындау мүмкіндігі
 14. Дақылдардың ауыспалы егісте ауысу мүмкіндігі
 15. Басқа елдерде биологиялық тиімділігін және қауіпсіздігін бағалау нәтижелері :

- 1) Е л
- 2) Қ о р ғ а л а т ы н д а қ ы л
- 3) З и я н д ы о р г а н и з м
16. Басқа елдерде пестицидтердің (улы химикаттардың) қалдық мөлшерлерін анықтау нәтижелері (динамикада)
17. Препараттың қорғалатын агроценоздың пайдалы энтомофаунасына әрекеті

С. Пестицидтің (улы химикаттың) физикалық-химиялық қасиеттері

С1. Әрекет етуші заттың физикалық-химиялық қасиеттері

1. Әрекет етуші зат (ISO, IUPAC, N CAS бойынша)
2. Құрылымдық формуласы (оптикалық изомерлері көрсетілсін)
3. Эмпириялық формуласы
4. Молекулалық массасы
5. Агрегаттық күйі

- 6 . Т ү с і , и с і
7. 20 град.С және 40 град.С кезіндегі бу қысымы
- 8 . С у д а е р у і
9. Органикалық еріткіштерде еруі
10. n-октонол/су бөліну коэффициенті
11. Балқу температурасы
12. Қайнау және қату температурасы
13. Жалындау және тұтану температурасы
14. 20 град. С кезінде су ерітінділерінде (рН 5, 7, 9) тұрақтылығы
15. Тығыздығы (зат газ күйінде болған жағдайда 0 град. С және 760 мм. сын. бағ. тығыздық көрсетілсін)

С1-1. Техникалық өнімнің физикалық-химиялық қасиеттері

1. Техникалық өнімнің тазалығы, қоспалардың сандық және сапалық құрамы
- 2 . А г р е г а т т ы қ к ү й і
- 3 . И і с і , т ү с і
- 4 . Б а л қ у т е м п е р а т у р а с ы
5. Жалындау және тұтану температурасы
6. Тығыздығы (зат газ күйінде болған жағдайда 0 град. С және 760 мм. сын. бағ. тығыздық көрсетілсін)
7. Термо және фототұрақтылығы
8. Техникалық өнімнің тазалығын анықтауға арналған, сондай-ақ өнімнің құрамын, изомерлерді, қоспаларды және т.б. анықтауға мүмкіндік беретін талдау ә д і с і

С2. Пестицидтің (улы химикаттың) препараттық нысанының физикалық-химиялық қасиеттері

- 1 . А г р е г а т т ы қ к ү й і
- 2 . И і с і , т ү с і
3. Сулы эмульсияның немесе суспензияның тұрақтылығы
- 4 . р Н
- 5 . Ы л ғ а л қ ұ р а м ы (%)
- 6 . Т ұ т қ ы р л ы ғ ы
- 7 . Ш а ш ы р а ң қ ы л ы ғ ы
- 8 . Т ы ғ ы з д ы ғ ы
9. Бөлшектер мөлшері (ұнтақ, түйіршік және т.б.)
- 10 . Д ы м қ ы л д а н ғ ы ш т ы ғ ы
11. Тұтану температурасы
12. Кристалдану температурасы, аязға төзімділігі
- 13 . Ұ ш қ ы р л ы ғ ы
14. Нығыздалу туралы деректер

15. Коррозиялық қасиеттері

16. Қоспалардың сандық және сапалық құрамы

17. Сақтау кезіндегі тұрақтылығы

С3. Пестицидтің (улы химикаттың) құрамы

1. ISO, IUPAC, N CAS сәйкес әр құрамдық бөлігі үшін химиялық атауы

2. Препараттық нысанындағы құрамдық бөліктердің функционалдық мәні және олардың құрамы

С4. Микробиологиялық препараттар. Белсенді ингредиент пен препараттық нысанның (микроорганизмдердің тіршілік әрекеті өнімдері негізіндегі бактериялық, грибоктық, вирустық, микроспороидалық препараттардың) қасиеттері және құрамы туралы мәліметтер

С4-1. Штамм-продуцент қасиеттері

1. Микроорганизмнің түр атауы (латынша атауы)

2. Штамның (изоляттың) нөмірі немесе атауы

3. Штамды бөлу көзі

4. Дақылдық-морфологиялық және биохимиялық қасиеттері, сәйкестендіру тестілері мен өлшемдері (сондай-ақ сәйкестендіруді жүргізген ұйым көрсетілсін)

5. Зиянды объектіге қатысты патогендік немесе антогонизм

6. Осы түрдің қолда (оның ішінде шетелде) бар штамдарынан айырмашылығы

7. Микроорганизмдердің сол түрінің өзге штамдарының жасаушаларын лизистейтін фагтарға қатынасы

8. Штамды сақтау тәсілі, шарттары және сақтау ортасының құрамы

9. Микроорганизмдерді көбейту тәсілі, шарттары және көбейту ортасының құрамы. Вирустар мен микроспоридиялар үшін өсіруге арналған өзіне тән шикізаттың сипаттамасы көрсетіледі

10. Микроорганизмді қоршаған ортаның микробтық қауымдастықтарында және биоматериалдарда табу тәсілі

11. Штаммен синтезделетін өнім (химиялық құрамы, құрылымдық формуласы, тұрақтылығы, қалдықтарды анықтау әдісі)

12. Мақсатты объектіге әрекет ету тетігі

С4-2. Препараттық нысанның сипаттамасы

1. Пестицидтің (улы химикаттың) құрамы: әрекет ету басының (тірі жасаушалардың немесе олардың тіршілік әрекеті өнімінің титрі, вирустық түйіршіктердің, қосындылардың титрі), қосалқы заттардың құрамы және олардың мақсаты

2. Агрегаттық күйі

3. Дымқылданғыштығы

4. Ылғал құрамы

5. Бөгде микрофлораның құрамы
6. Әрекет ету бастауын айқындау әдісі
7. Сақтау шарттары мен мерзімдері
8. Жұмыс ерітінділерін әзірлеу тәсілі
9. Басқа пестицидтермен (улы химикаттармен) және агрохимикаттармен үйлесімділігі

D. Токсикологиялық-гигиеналық сипаттамасы

D1. Әрекет етуші заттың (техникалық өнімнің) токсикологиялық сипаттамасы

1. Күшті пероральдық уыттылығы (егеуқұйрықтар; егер созылмалы уыттылық жануардың бір түрінде болса – егеуқұйрықта, тышқанда). ҚМ₅₀ (мг/кг дене массасына).
2. Күшті терілік уыттылығы. ҚМ₅₀ (мг/кг дене массасына).
3. Күшті ингаляциялық уыттылығы (динамикалық әрекет ету жағдайында). ҚМ₅₀ (мг/м³).
4. Барлық түсу жолдары кезіндегі күшті интоксикацияның клиникалық белгілері (пероральдық, дермальдық, ингаляциялық).
5. Теріге және шырышты қабықтарға түршіктіру әрекеті.
6. Тауықтарда бәсен нейротоксикалық әрекеті (фосфорорганикалық пестицидтер (улы химикаттар) үшін міндетті түрде, басқалар үшін – қажет болса).
7. Күштілеу пероральдық уыттылығы. NOEL (мг/кг дене массасына немесе шоғырлану коэффициенті).
8. Күштілеу терілік уыттылығы (қажет болса). NOEL (мг/кг дене массасына).
9. Күштілеу ингаляциялық уыттылығы (қажет болса). NOEL (мг/м³).
10. Сенсibiliзирлеуші әрекеті, иммуноуыттылығы.
11. Созылмалы уыттылығы (әрекет етпейтін әсер деңгейі) NOEL (мг/кг дене массасына).

12. Онкогендігі.

Сыналатын агентті кеміргіштердің екі түріне (тышқандар, егеуқұйрықтар): 24 ай бойы егеуқұйрықтарға және 18 немесе 24 ай бойы тышқандарға енгізумен (енгізу жолы көрсетіледі) өміршеңдігі жөніндегі материалдарды (кестелерді) және :

- 1) тиімді сан (барлық экспериментте алғашқы ісік табылғанға дейін тірі қалған жануарлардың саны). Әртүрлі оқшаулаудағы алғашқы ісіктер табылған мерзімдерде көп айырмашылық болса (6 ай немесе одан көп) тиімді сандар ерте және кеш ісіктерге бөлек беріледі;
- 2) ісіктердің барлық түрлері бар жануарлар саны, қатерлі ісіктері бар жануарлар саны, 2 және одан көп ісіктері бар жануарлар саны;

- 3) ісіктері метастазаланған жануарлар саны;
- 4) ісіктердің түрі мен санын көрсете отырып, жекелеген органдарында ісіктері бар жануарлар саны;
- 5) эксперименталдық және тарихи бақылау жөніндегі деректер;
- 6) онкогендік жөнінде NOEL (мг/кг дене массасына) бар кестелерді (тәжірибелік және бақылау топтары, еркектер және ұрғашылар бойынша бөлек) көрсетумен анықталатын онкогендік.

13. Тератогендігі және эмбриоуыттылығы (ана мен ұрық үшін әрекет етпейтін әрекет ету деңгейі, мг/кг дене массасына).

14. «2-ұрпақ» әдісі бойынша репродуктивтік функциясы (ата-аналары (аналары, әкелері) мен ұрпақ үшін әрекет етпейтін әрекет ету деңгейі, мг/кг дене массасына).

15. Мутагендігі:

1) Эймс Сальмонелла микросома тесті (гендік мутациялар есебі): хаттамаға мынадай мәліметтер енгізіледі: тестерлік микроорганизмдердің түрі мен штамдары, эксперименттің схемасы, зерттелетін заттар мен позитивті бақылаулар концентрациясы (дозасы), метаболдық белсендіру жүйесі, алынған бастапқы нәтижелері және оларды статистикалық өңдеу;

2) сүтқоректілердің сүйек майы жасаушасындағы *in vivo* (хромосомдық аберрациялар және/немесе микроядролар есебі) цитогенетикалық зерттеулер: хаттамаға мынадай мәліметтер енгізіледі: жануарлардың түрі, тобы, жынысы, эксперимент схемасы, зерттеліп жатқан заттардың және позитивті бақылаудың дозасы, енгізу жолы, ұзақтығы және еселігі, микроскоптық талдаудың алынған бастапқы нәтижелері және оларды статистикалық өңдеу;

3) ДНҚ зақымдануын бағалау (кез келген жақсы верификацияланған және жалпы қабылданған тәсілмен): хаттамаға мынадай мәліметтер енгізіледі: зерттеу схемасы, жануарлардың түрі, тобы, жынысы немесе жасаушалар немесе ұлпалар дақылдарының штамдары, эксперимент схемасы, алынған бастапқы талдау нәтижелері және оларды статистикалық өңдеу;

4) адамның шеткі қаны лимфоциттеріндегі *in vitro* (хромосомдық аберрациялар есебі) цитогенетикалық зерттеулері: хаттамаға мынадай мәліметтер енгізіледі: зерттеу схемасы, зерттелетін заттар мен позитивті бақылаулар концентрациясы (дозасы), метаболдық белсендіру жүйесі, микроскоптық талдаудың алынған бастапқы нәтижелері және оларды статистикалық өңдеу.

Кешенді бағалауға гендік, хромосомдық мутацияларды және ДНҚ зақымдануын зерттелетін препаратпен индукциялауды, стандартты халықаралық хаттамаларға сәйкес келетін өзге де әдістері (тестілерді) енгізуге жол беріледі.

16. Сүтқоректілер ағзасындағы метаболизм, негізгі метаболиттер, олардың уыттылығы, токсикокинетика және, қажет болса, токсикодинамика. Жемдік

дақылдар мен мал шаруашылығында пайданылатын препараттар үшін емізетін жануарлардағы эреция жөніндегі деректер (шығару, ішкі мүшелер мен бұлшықеттерде жиналу жолы, сүтпен шығу мүмкіндігі, негізгі метаболиттер көрсетіліні).

17. Қоршаған орта объектілерінде, оның ішінде ауыл шаруашылығы өсімдіктерінде тұрақтылығы және метаболизмі (T_{50} және T_{50}).

18. Зиянды әрекетті шектеуші көрсеткіш.

19. Жол берілген тәуліктік доза (ЖТД).

20. Тамақ өнімдері мен қоршаған орта объектілеріндегі гигиеналық нормативтер немесе нормалау орынсыздығының ғылыми негіздемесі (негіздеме бойынша материалдар ұсыну):

1) тамақ өнімдері мен ауыл шаруашылығы шикізатында мейлінше жол берілген деңгей (МЖД/ЖМЖД);

2) санитариялық-тұрмыстық су пайдалану көздерінің суындағы шекті жол берілген концентрация (ШЖК).

Су айдындарының суына гигиеналық норматив әзірлеу кезінде бірыңғай әдістемелік тәсілдері пайдаланып жүргізген жағдайда пестицидтерді (улы химикаттарды) балық шаруашылығын бағалауды жүргізетін ғылыми-зерттеу мекемелерінен алынған пестицидтің (улы химикаттың) судың химиялық құрамына және су ортасының өзін-өзі тазалау процестеріне әрекетін бағалау жөніндегі деректер қабылдана алады;

3) атмосфералық ауадағы ШЖК (Қазақстан Республикасының және ТМД елдерінің аумағында өндірілетін (формуляцияланатын) пестицидтер (улы химикаттар) үшін);

4) атмосфералық ауадағы шамамен қауіпсіз әрекет ету деңгейі (ШҚӘД) (қажет болса);

5) жұмыс аймағының ауасындағы ШЖК (Қазақстан Республикасының және ТМД елдерінің аумағында өндірілетін (формуляцияланатын) пестицидтер (улы химикаттар) үшін және айқын ингаляциялық қауіпі бар импортталатын пестицидтер (улы химикаттар) үшін);

6) жұмыс аймағының ауасындағы шамамен қауіпсіз әрекет ету деңгейі (ШҚӘД) (қалған пестицидтер (улы химикаттар) үшін);

7) топырақ үшін ШЖК (шектеу орталарға жылыстауға айқын қабілеттілігі бар тұрақты пестицидтер (улы химикаттар) үшін);

8) қалған пестицидтер (улы химикаттар) үшін топырақта шамамен жол берілген шоғырлануы (ШЖШ).

Топырақ үшін гигиеналық норматив әзірлеу кезінде бірыңғай әдістемелік тәсілдерді пайдаланып жүргізген жағдайда пестицидтерді (улы химикаттарды)

экологиялық бағалауды жүргізетін ғылыми-зерттеу мекемесінен алынған топырақтағы беталысын зерттеу жөніндегі деректер қабылдана алады.

21. Тамақ өнімдерінде, қоршаған орта объектілерінде және биологиялық ортада пестицидтердің (улы химикаттардың) қалдық мөлшерін (қажет болса метаболиттерді) анықтау жөніндегі әдістемелік нұсқаулар:

1) ауыл шаруашылығы өнімінде (оны қайта өңдеу өнімдерінде) және басқа өсімдік объектілерінде пестицидтердің (улы химикаттардың) (қажет болса метаболиттердің) қалдық мөлшерін анықтау жөніндегі әдістемелік нұсқаулар;

2) топырақта пестицидтердің (улы химикаттардың) (қажет болса метаболиттердің) қалдық мөлшерін анықтау жөніндегі әдістемелік нұсқаулар;

3) суда пестицидтердің (улы химикаттардың) (қажет болса метаболиттердің) қалдық мөлшерін анықтау жөніндегі әдістемелік нұсқаулар;

4) ауада пестицидтердің (улы химикаттардың) (қажет болса метаболиттердің) концентрациясын анықтау жөніндегі әдістемелік нұсқаулар;

5) биологиялық орталарда пестицидтердің (улы химикаттардың) (қажет болса метаболиттердің) қалдық мөлшерін анықтау жөніндегі әдістемелік нұсқаулар.

22. Пестицидтің (улы химикаттың) қауіптілігін бағалау – ФАО/ДДСҰ, ЕРА, Европалық одақтың сарапшылар тобының отырысында қарастыру деректері.

D2. Препараттық нысанның токсикологиялық сипаттамасы

1. Күшті пероральдық уыттылығы (егеуқұйрықтар). ҚМ₅₀ (мг/кг дене массасына)

2. Күшті терілік уыттылығы. ҚМ₅₀ (мг/кг дене массасына)

3. Күшті ингаляциялық уыттылығы (егеуқұйрықтар). ҚМ₅₀ (мг/м³)

4. Барлық түсу жолдары кезіндегі күшті интоксикацияның клиникалық белгілері (пероральдық, дермальдық, ингаляциялық)

5. Теріге және шырышты қабықтарға түршіктіру әрекеті

6. Қазақстан Республикасының және ТМД елдерінің аумағында өндірілетін (формуляцияланатын) пестицидтер (улы химикаттар) үшін күштілеу пероральдық уыттылық (шоғырлану қасиеттері, шоғырлану коэффициенті)

7. Сенсibiliзирлейтін әрекеті

8. Препаративтік нысан компоненттерінің (толықтырғыштар, эмульгаторлар, тұрақтандырғыштар, еріткіштер) токсикологиялық сипаттамасы

Пестицид (улы химикат) құрамында әрекет етуші затқа қарағанда улы әрекетін едәуір күшейтуге қабілетті уыттылығы мәнді заттар болған жағдайда, пестицидтің (улы химикаттың) препаративтік нысанын токсикологиялық бағалау жөніндегі деректер әрекет етуші заттың және препаративтік нысан компоненттерінің қасиеттерін, сондай-ақ метаболизмді ескере отырып кеңейтілуі мүмкін.

Д3. Пестицидтерді (улы химикаттарды) өндіру мен қолдануды гигиеналық бағалау

Д3.1. Пестицидтердің (улы химикаттардың) халыққа әрекетінің нақты қауіпін (қатерін) гигиеналық бағалау

1. Пестицидті (улы химикатты) қолдану кезінде алынған тамақ өнімдерінің халыққа қауіптілігін бағалау:

1) зерттелетін объектілерде пестицидтің (улы химикаттың) әрекет етуші затының қалдық мөлшерінің болуы ұсынылған ең жоғары шығыс нормалары мен өңдеулер дүркіндігі зерттеледі;

2) себу алдында тұқымды өңдеу үшін, себуге дейін, бірден сеуіп болғаннан кейін, гүлденуге дейін (жеміс-жидек дақылының), өсіп-өніп жатқан өсімдіктерде (егер соңғы өңдеу егін жинауға дейін 60 күннен астам күн бұрын жүргізілсе) қолданылатын пестицидтер (улы химикаттар) үшін пестицидтердің (улы химикаттардың) әрекет етуші заттарының қалдық мөлшерлерін дақыл өнімінің элементерінде ғана анықталады;

3) жемдік дақылдарда немесе көк балаусасы тікелей мал азығына пайдаланылуы мүмкін дақылдарда, ашық және жабық (маусымда бірнеше рет жиналатын) топырақтағы көкөніс және жасыл дақылдарда қолдануға ұсынылған пестицидтер (улы химикаттар) үшін күту мерзімін анықтау мақсатында соңғы өңдеу мерзіміне қарай әрекет етуші заттардың ыдырау динамикасы міндетті түрде зерттеледі;

4) аналықтарда, тұқымдықтарда, көшеттіктерде, шикізаты жекелеген заттарды алуға жұмсалатын дәрілік, эфирмайлы дақылдарда, өңдеу аяқталған соң бір жылдан кейін жиналатын дәрілік, эфирмайлы дақылдарда, сәндік дақылдарда қолданылатын пестицидтер (улы химикаттар) үшін әрекет етуші заттардың қалдық мөлшерін зерттеу қажет емес;

5) ауыл шаруашылығы емес қолданыстағы жерлерде (орман шаруашылығында, темір және тас жолы қарауына алынған жерлерде және т.б.) қолданылатын пестицидтер (улы химикаттар) үшін өңделген алқаптарға халықтың қауіпсіз шығуы мерзімдерін негіздеу мақсатында жабайы өсімдіктер өнімінде (саңырауқұлақтар, жидектер және т.б.) әрекет етуші заттардың қалдық мөлшерін зерттеу қажет;

6) пестицидтерді (улы химикаттарды) қолданып өсірілген өсімдіктер тектес ауыл шаруашылығы өнімінің органолептикалық қасиеттері мен тағамдық құндылығын анықтау жөніндегі зерттеулер ең көп пестицидтік (улы химикаттық) ауыртпалығы (шығыс нормасы, өңдеу дүркіндігі) бар және тікелей тамаққа пайдаланылатын өнімдер тобы өкілінің біреуі бойынша (жемістер, жидектер, жүзімдер, бақша, картоп) жүзеге асырылады. Қайта өңдеу өнімдерінде (өсімдік майы, шырындар) аталған зерттеулер пестицидтердің (улы химикаттардың)

әрекет етуші заттарының қалдық мөлшері өңделіп жатқан шикізатта (тұқым, жеміс, жидек) болғанда жүргізіледі.

2. Пестицидтің (улы химикаттың) сумен түскен кездегі қаупін (қатерін) бағалау.

Ең жоғары шығыс нормасы мен өңдеу дүркіндігі кезінде (қолданыстағы әдістемелік құжаттарға сәйкес) табиғи жағдайда жер үсті және жер асты су көздері суының ластану деңгейін зерделеу немесе бұл зерттеулерді жүргізу орынсыздығын негіздеу.

3. Атмосфералық ауа ластануының халық үшін қауіптілігін бағалау әдеттегідей ең жоғары шығыс нормаларын ескере отырып пестицидтерді (улы химикаттарды) қолдану кезінде еңбек шарттарын гигиеналық бағалау жөнінде зерттеулер жүргізумен бір мезгілде жүзеге асырылады. Бұл ретте пестицидтердің (улы химикаттардың) әрекет етуші заттарын санитарлық-қорғау аймақтары мен санитарлық үзілу аймақтарының сыртына көшіру өлшемдері белгіленеді.

4. Нақты қауіпті (қатерді) – пестицидтердің (улы химикаттардың) өніммен, ауамен және сумен сомалық түсуін есептеу жолымен пестицидтердің (улы химикаттардың) халыққа кешенді әрекетін бағалау.

Қауіптілігі 1, 2-сыныптағы пестицидтер (улы химикаттар) үшін олардың қоршаған орта объектілеріндегі мәніне мониторингілік зерттеулер жүргізілуі мүмкін.

D3.2. Пестицидтерді (улы химикаттарды) қолдану кезінде жұмыскерлердің еңбек шарттарын гигиеналық бағалау

Зерттеулер пестицидтерді (улы химикаттарды) ең жоғары шығыс нормалары кезіндегі қолдану технологиясын ескере отырып қолданыстағы әдістемелік құжаттарға сәйкес жүргізіледі және операторлар үшін қатерді бағалауды, қолмен және механикаландырылған жұмыстарды жүргізуге арналған өңделген алқаптарға қауіпсіз шығу мерзімдерін негіздеуді қамтиды:

1) танаптық дақылдарды сырықты бүрку кезінде;

2) бақ дақылдарын вентиляторлық бүрку кезінде;

3) дақылдарды әуелік әдіспен өңдеу кезінде;

4) дақылдарды жабық топырақ жағдайында өңдеу кезінде;

5) дәрілеу жөніндегі зауыттарда және дәрілеу пункттерінде тұқымды егу алдында өңдеу кезінде;

6) пестицидтермен (улы химикаттармен) өңделген тұқымды себу кезінде (препараттың қауіптілік сыныбы, топырақта тұрақтылығы, қолдану аясы ескерілген көрсеткіштері бойынша);

7) фумигациялау кезінде;

8) пестицидтерді (улы химикаттарды) басқа технологияларды пайдалана отырып қолдану кезінде.

Қажет болған жағдайда көрсетілген зерттеулерді жүргізу орынсыздығына негіздеме келтіріледі.

Еңбек шарттарын гигиеналық бағалау белгіленген тәртіппен гигиеналық бағалаудан өткен техника мен жабдықтарды пайдалану кезінде ғана жүргізілуі тиіс.

D3.3. Қазақстан Республикасының аумағында пестицидтер (улы химикаттар) өндірісін (формуляциясын) гигиеналық бағалау техникалық құжаттаманы (ұйым стандарты (техникалық шарттар), техникалық регламенттер) талдауға негізделеді

Б ұ л р е т т е :

- 1) барлық технологиялық операцияларда жұмыс орындарын аттестациялай отырып өндірістік ортаны бағалау жөнінде зертханалық зерттеулер жүргізу;
- 2) ластағыштарды сәйкестендіру, жұмыскерлерге кешенді әрекет ету қатерін бағалау ;
- 3) жабдықты, материалдарды, аспирация жүйелерін гигиеналық бағалау;
- 4) жалпы шығарындылар мен жерге жақын концентрациясын есептеу;
- 5) өндірістік сарқынды суларды, өндіріс қалдықтарын, ыдыстарды және т.б. залалсыздандыру және кәдеге жарату тәсілдерін бағалау жүзеге асырылады.

D4. Микробиологиялық препараттың препараттық нысанын токсикологиялық бағалау

1. Күшті пероральды уыттылығы (тышқандар, егеуқұйрықтар) – ҚМ₅₀
2. Күшті ингаляциялық уыттылығы – ҚМ₅₀
3. Теріге және шырышты қабықтарға түршіктіру және сіңіру (қажет болса) әрекеті
4. Сенсibiliзирлеуші әрекеті
5. Шоғырлану қасиеттері (пестицидтер (улы химикаттар) үшін микроорганизмдердің тіршілік әрекетінің өнімдері негізінде)
6. Дисбактериоттық әрекеті
7. Контаминантты микрофлораның (вирусты және микроспородиалдық пестицидтер (улы химикаттар) үшін) құрамы және жылықандылар үшін патогендігі жөнінде деректер
8. Кейіннен болатын әрекеттер (токсиндері бар препараттар үшін): мутагендігі (Эймс тесті), тератогендігі

D5. Микробиологиялық пестицидтерді (улы химикаттарды) пайдалану мен өндірудің гигиеналық регламенттерін белгілеу

1. Гигиеналық нормалау қажет болған жағдайда пестицидтің (улы химикаттың) қалдық мөлшерін динамикада зерделеу.
2. Пестицидтерді (улы химикаттарды) ең жоғары шығыс нормалары мен әртүрлі технологияларды ескере отырып қолдану кезінде еңбек шарттарын

Жабық топырақта еңбек шарттарын зерделеу ашық топыраққа қарамастан жүргізіледі.

3. Қажеттілігін негіздеу және пестицидті (улы химикатты) өндіру мен қолдану кезінде халықтың және жұмыскерлердің қауіпсіздігін қамтамасыз ететін гигиеналық нормативтерді әзірлеу (қажет болса):

- 1) тамақ өнімдерінде МЖД;
- 2) санитариялық-тұрмыстық су пайдалану көздеріндегі судағы ШЖК;
- 3) жұмыс аймағы ауасындағы ШЖК (Қазақстан Республикасының және ТМД елдерінің аумағында өндірілетін (формуляцияланатын) пестицидтер (улы химикаттар) үшін);
- 4) атмосфералық ауадағы ШҚӘД және ШЖК (Қазақстан Республикасының және ТМД елдерінің аумағында өндірілетін (формуляцияланатын) пестицидтер (улы химикаттар) үшін);
- 5) жұмыс аймағы ауысындағы ШҚӘД (шетел пестицидтері (улы химикаттары) үшін);
- 6) топырақ үшін ШЖК (өсімдіктерде транслокациялануға және басқа жүйелерге жылыстауға қабілетті орнықты пестицидтер (улы химикаттар) үшін);
- 7) қалған пестицидтер (улы химикаттар) үшін топырақтағы ШЖК.

Д6. Микроорганизмді (бактериялар, саңырауқұлақтар) токсикологиялық бағалау

1. Бактериялардың, саңырауқұлақтардың патогендігі (вируленттілігі, уыттылығы, уыттектілігі, таралуы) екі түрлі зертханалық жануарда бір рет құрсаққа, асқазанға енгізу кезінде, жоғарғы тыныс жолдары мен көздің шырышты қабығы арқылы түскен кезде зерттеледі.

2. Жоғарғы тыныс жолдары арқылы түскен кезде микроорганизмдердің бір ай ішінде иммундық жүйеге әрекеті (түршіктіру, аллергиялық, иммуноуыттылық, иммуномодульдеулік).

Д7. Микробтық синтез өнімдерін токсикологиялық бағалау

1. Күшті пероральдық уыттылығы (тышқандар, егеуқұйрықтар) – ҚМ₅₀, күшті әрекет ету шегі (Қазақстан Республикасының және ТМД елдерінің аумағында өндірілетін (формуляцияланатын) пестицидтер (улы химикаттар) үшін);

2. Күшті терілік уыттылығы – ҚМ₅₀;

3. Күшті ингаляциялық уыттылығы – ҚМ₅₀. Күшті әрекет ету шегі (Қазақстан Республикасының және ТМД елдерінің аумағында өндірілетін (формуляцияланатын) пестицидтер (улы химикаттар) үшін);

4. Күшті уланудың клиникалық көріністері;

5. Тері мен шырышты қабықтарға түршіктіру әрекеті;
6. Күштілеу пероральдық уыттылығы (шоғырлану қасиеттері), шоғырлану коэффициенті (Ресей аумағында өндірілетін препараттар үшін);
7. Күштілеу терілік уыттылығы;
8. Түршіктіру әрекеті, иммуноуыттылығы;
9. Созылмалы уыттылығы (шекті және тиімсіз мөлшерлер);
10. Онкогендігі (бастапқы жалпылама материалдар – тәжірибе жүргізілетін жануарларда абсолютті өлшемде және тиімді санға қарағанда ісіктер жиілігі, бір жануарға шаққанда ісіктер саны, барлық оқшаулаулардағы гистологиялық ісік түрлерінің саны мен жиілігі, метастазалануы, жануарлардың өміршеңдігі, онкогендік қатер коэффициенті, алғашқы ісікті анықтау мерзімі, эксперименттік жануарларды эксперименталды және тарихи бақылау мәліметтері және т.б.);
11. Тератогендігі және эмбриоуыттылығы – жемістегі ауытқушылықтарды және жеміс үшін уыттылығын анықтауға мүмкіндік беретін әдістемелік қатынастарды пайдалана отырып;
12. Екі ұрпақ әдісі бойынша репродуктивті уыттылығы және гонадоуыттылығы;

13. Мутагендігі:

- микросомалдық белсендіру мен белсендірусіз гендік мутацияларға Эймс тесті;
- хромосомдық аберрациялар (зертханалық жануарлардағы *in vivo*);
- адамның шеткі қаны лимфоциттеріндегі *in vitro*, өзге тесттерге жол беріледі, бірақ Эймс тестін қосқанда үштен кем емес;
- 14. Сүтқоректілер ағзасындағы метаболизм, негізгі метоболиттер, олардың уыттылығы, токсикокинетикасы және қажет болса токсикодинамикасы;
- 15. Уыттылықтың шектеуші көрсеткіші;
- 16. Жол берілген тәуліктік доза (ЖТД) мг/кг адам денесінің салмағы;

17. Қосымша ақпарат.

Е. Пестицидтің (улы химикаттың) экологиялық сипаттамасы

Е1. Әрекет етуші заттың экологиялық сипаттамасы

А. Химиялық заттар

1. Қоршаған ортадағы әрекеті

1.1. Топырақтағы әрекеті

1.1.1. Ыдырау жолдары мен жылдамдығы

1.1.1.1. Ыдырау жолдары

1.1.1.1.1. Аэробты ыдырауы

1.1.1.1.2. Қосымша зеттеулер

1.1.1.2. Ыдырау жылдамдығы

1.1.1.2.1. Зертханалық зерттеулер: аэробты, анаэробты ыдырауы

- 1.1.1.2.2. Танаптық зерттеулер: жоғалу динамикасы, қалдық мөлшерлері,
топырақта шоғырлануы
- 1.1.2. Адсорбция және десорбция
- 1.1.3. Топырақтағы қозғалғыштығы
 - 1.1.3.1. Зертханалық бағаналық тәжірибелер
 - 1.1.3.2. «Қартайтылған» қалдықтармен зертханалық бағаналық тәжірибелер
 - 1.1.3.3. Жылыстау бойынша лизиметриялық зерттеулер немесе танаптық
тәжірибелер
- 1.2. Судағы және ауадағы әрекеті
 - 1.2.1. Суда ыдырау жолдары мен жылдамдығы
 - 1.2.1.1. Гидролитикалық ыдырауы
 - 1.2.1.2. Фотохимиялық ыдырауы
 - 1.2.1.3. Биологиялық ыдырауы
 - 1.2.2. Ауада ыдырау жолдары мен жылдамдығы
- 1.3. Топырақта, суда және ауада қалдық мөлшерлерін анықтау әдістемелері
- 1.4. Мониторинг деректері
- 2. Экотоксикология**
 - 2.1. Құстар
 - 2.1.1. Күшті оральды уыттылығы
 - 2.1.2. Тамақтандыру кезіндегі уыттылығы
 - 2.1.3. Репродуктивтікке әрекеті
 - 2.2. Су организмдері
 - 2.2.1. Балықтар
 - 2.2.1.1. Күшті уыттылығы
 - 2.2.1.2. Созылмалы уыттылығы
 - 2.2.1.3. Репродуктивтікке әрекеті және даму жылдамдығы
 - 2.2.1.4. Биошоғырлануы
 - 2.2.2. Зоопланктон (*Daphnia magna*)
 - 2.2.2.1. Күшті уыттылығы
 - 2.2.2.2. Репродуктивтікке әрекеті және даму жылдамдығы
 - 2.2.3. Балдырлар
 - 2.2.3.1. Өсуге әрекеті
 - 2.3. Бал аралары (басқа пайдалы жәндіктер)
 - 2.3.1. Күшті және созылмалы жанаспалы уыттылығы (жеке немесе топтап
әрекет еткен кезде)
 - 2.3.2. Күшті және созылмалы оральдық уыттылық (жеке және топтап
тамақтандыру кезінде)
 - 2.4. Жаңбыр құрттары (басқа мақсатсыз топырақ макроорганизмдері)
 - 2.4.1. Күшті уыттылығы

- 2.4.2. Өлімге жақын әсерлер
- 2.5. Топырақ микроорганизмдері
 - 2.5.1. Көміртектің минералдану процестеріне әрекеті
 - 2.5.2. Азоттың түрлену процестеріне әрекеті
- 2.6. Флора мен фаунаның басқа мақсатсыз организмдері
- 2.7. Суды тазартудың биологиялық әдістеріне әрекеті

Б. Микроорганизмдер мен вирустар

1. Қоршаған ортадағы әрекеті

- 1.1. Таралуы, орнықтылығы, қозғалыштығы және көбеюі
 - 1.1.1. Топырақ
 - 1.1.2. Су
 - 1.1.3. Ауа
- 1.2. Қорек тізбегіндегі мүмкін болу тағдыры туралы деректер

2. Экотоксикология

- 2.1. Құстар
 - 2.1.1. Күшті оралдық уыттылығы, патогендігі, инфективтігі
- 2.2. Су организмдері
 - 2.2.1. Күшті уыттылығы, патогендігі, инфективтігі
- 2.3. Бал аралары (басқа пайдалы жәндіктер)
 - 2.3.1. Күшті жанаспалы уыттылығы, патогендігі, инфективтігі
 - 2.3.2. Күшті оралдық уыттылығы, патогендігі, инфективтігі
- 2.4. Жаңбыр құрттары (басқа мақсатсыз топырақ макроорганизмдері)
 - 2.4.1. Күшті уыттылығы, патогендігі, инфективтігі
- 2.5. Топырақ микроорганизмдері
- 2.6. Қосымша зерттеулер

Е2. Пестицидтің (улы химикаттың) препараттық нысанының экологиялық сипаттамасы

А. Химиялық заттар

1. Қоршаған ортадағы әрекеті

- 1.1. Топырақтағы әрекеті
 - 1.1.1. Әрекет етуші заттың (ә.з.) концентрация деңгейін және оның топырақта жылыстауын бағалау
 - 1.1.2. Танаптық тәжірибелер: ә.з. жоғалу динамикасы, оның қалдық мөлшерлері, топырақта жинақталуы
 - 1.1.3. Жылыстауы жөнінде танаптық тәжірибелер немесе лизиметриялық зерттеулер
- 1.2. Судағы әрекеті
 - 1.2.1. Жер асты суларында ә.з. концентрация деңгейін бағалау, қосымша танаптық сынақтар

- 1.2.2. Жер үсті суларында э.з. концентрация деңгейін бағалау, қосымша
 т а н а п т ы қ с ы н а қ т а р
- 1.3. Ауадағы әрекеті
2. **Экотоксикология**
- 2.1. Құстар
- 2.1.1. Күшті оральдық уыттылығы
- 2.1.2. Тордағы және танаптағы тәжірибелер
- 2.1.3. Құстар үшін тұзақтардың, түйіршіктердің және өңделген тұқымның
 қ а у і п т і л і г і
- 2.1.4. Жанама улану әрекеттері
- 2.2. Су организмдері
- 2.2.1. Балықтар үшін күшті уыттылығы
- 2.2.2. Зоопланктон (*Daphnia magna*) үшін күшті уыттылығы
- 2.2.3. Жер үсті су айдындарын абайсызда өңдеу (бұзу) кезіндегі қатерді
 б а ғ а л а у
- 2.2.4. Балықтардың басқа түрлерімен арнайы зерттеулер
- 2.3. Бал аралары (басқа пайдалы жәндіктер)
- 2.3.1. Күшті және созылмалы жанаспалы уыттылығы (жеке және топтап
 ә р е к е т е т к е н к е з д е)
- 2.3.2. Күшті және созылмалы оралдық уыттылығы (жеке және топтап
 т а м а қ т а н д ы р у к е з і н д е)
- 2.3.3. Фумиганттық уыттылығы
- 2.3.4. Репелленттік белсенділігі
- 2.3.5. Қалдық әрекетінің ұзақтығы
- 2.3.6. Танаптық жағдайдағы уыттылығы мен қауіптілігі
- 2.4. Жаңбыр құрттары (басқа да мақсатсыз топырақ макроорганизмдері)
- 2.4.1. Күшті уыттылық
- 2.4.2. Өлімге жақын әсерлері
- 2.4.3. Танаптық жағдайлардағы уыттылығы
- 2.5. Топырақтағы микроорганизмдер
- 2.5.1. Көміртектің минералдану процестеріне әрекеті
- 2.5.2. Азоттың түрлену процестеріне әрекеті
- 2.5.3. Қосымша тестілер
- Б. Микроорганизмдер мен вирустар**
1. **Қоршаған ортадағы әрекеті**
2. **Экотоксикология**
- 2.1. Су организмдері
- 2.2. Бал аралары (басқа пайдалы жәндіктер)
- 2.3. Жаңбыр құрттары (басқа мақсатсыз топырақ макроорганизмдері)

2.4. Топырақ микроорганизмдері

2.5. Қосымша зерттеулер

М.О. _____
 _____ (күні) _____ (тіркелуші (өтінім беруші) заңды тұлға
 басшысының/жеке тұлғаның тегі, аты, әкесінің аты)
 Пестицидтерді _____ (улы _____ химикаттарды)
 тіркеу, _____ өндірістік _____ сынақтарын
 жүргізу және мемлекеттік
 тіркеу қағидаларына
 3-қосымша

Тіркеуді Қазақстан Республикасының барлық аумағына тарату үшін пестицидтерді (улы химикаттарды) тіркеу және өндірістік сынақтарын жүргізуді қажет ететін топырақтық-климаттық аймақтар

Дақылдарды өсіру аймақтары	Әкімшілік бөлініс	Температуралар сомасы С°	Ылғалдану коэффициенті	Дақылдар
1	2	3	4	5
Солтүстік	Ақмола, Солтүстік Қазақстан, Қостанай, Қарағанды	2500-3400	0,55-1,0	жаздық дәнді дақылдар, рапс, картоп, азықтық шөптер
Оңтүстік	Оңтүстік Қазақстан, Алматы, Жамбыл, Қызылорда	3400-4000	0,33-0,55	күздік және жаздық дәнді дақылдар, күріш, жүгері, қызылша, қытайбұршақ, ноқат, мақсары, жеміс-жидек, жүзім, бақша, көкөніс, мақта
Батыс	Батыс Қазақстан, Атырау, Ақтөбе, Маңғыстау	3400-4000	0,33-0,55	күздік және жаздық дәнді дақылдар, тары, азықтық шөптер, картоп, бақша, көкөніс дақылдары
Шығыс	Шығыс Қазақстан, Павлодар	1600-2000	1,33	жаздық дәнді дақылдар, көкөніс, картоп, күнбағыс

Ескертпе: жаздық дәнді дақылдарға сынақтар кем дегенде екі аймақта, өзге дақылдарға – бір аймақта жүргізіледі.

Пестицидтерді _____ (улы _____ химикаттарды)
 тіркеу, _____ өндірістік _____ сынақтарын
 жүргізу және мемлекеттік
 тіркеу қағидаларына
 4-қосымша

Құпия

Б е к і т е м і н

17. Сыналатын пестицидтің (улы химикаттың) биологиялық және шаруашылық тиімділігі туралы нақты қорытындылар.

18. Препараттың сыналған шығыс нормалары мен жұмыс сұйықтықтың шығыс нормаларында пестицидті (улы химикатты) мемлекеттік тіркеу орындылығы немесе оларды нақтылау мақсатында, сондай-ақ тіркеуге ұсынылған препаратты қолдану регламенттері бойынша тіркеу немесе өндірістік сынақтарын жалғастыру туралы ұсыныстар.

Жұмыс орындаушылары:

(тегі, аты, әкесінің аты)

(л а у а з ы м ы)
Қолы

(ғылыми дәрежесі, ғылыми атағы)

М . О .

(күні)

Пестицидтерді (улы химикаттарды)
тіркеу, өндірістік сынақтарын
жүргізу және мемлекеттік
тіркеу қағидаларына

5-қосымша

« Б е к і т е м і н »

----- облыс бойынша
(о б л ы с а т а у ы)

----- бастығы
(Ведомствоның аумақтық инспекциясының атауы)

(тегі, аты, әкесінің аты)

(қ о л ы)

20 ____ жылғы « ____ » _____

Пестицидті (улы химикатты) өндірістік тексеру актісі

----- қарсы
----- (з и я н д ы о р г а н и з м д е р)

----- фирмасының
эсерлі заты _____

----- пестицидін (улы химикатын) өндірістік тексеру

Біз, _____
(Ведомствоның облыстық аумақтық инспекциясының атауы)
өсімдіктерді қорғау және өсімдіктердің карантині бөлімінің бастығы

(тегі, аты, әкесінің аты)

(Ведомствоның аудандық аумақтық инспекциясының атауы)
өсімдіктерді қорғау және өсімдіктердің карантині бөлімінің бастығы

(тегі, аты, әкесінің аты)

шаруашылық басшысы (немесе ауылдық округ әкімі) _____

(тегі, аты, әкесінің аты, ұйымның атауы)

жауапты орындаушы _____

(тегі, аты, әкесінің аты, ұйымның атауы)

_____ облысы _____ ауданы

_____ жерлерінде

(шаруашылық немесе ауылдық округ атауы)

_____ егістерінде (немесе ауыл шаруашылығы емес жерлерде)

_____ қарсы

(зиянды организмдер)

_____ фирмасының

_____ пестицидін (улы химикатын) өндірістік тексеру

жүргізгендігі туралы осы актіні жасадық.

Пайдаланатын аппаратура _____

Тәжірибелі танаптар алаңы _____ га

Өңдеу еселігі _____

(өңдеу саны)

_____ пестицидтердің (улы химикаттардың) тексеру нәтижелері бойынша

_____ егістерінде (немесе ауыл шаруашылығы емес жерлерде)

_____ қарсы

(зиянды организмдер)

_____ (л/т. кг/га) шығыс нормасында _____ әдіспен

мемлекеттік тіркеуге ұсынылады.

Тексеру нәтижелері бойынша есеп _____ бетте қоса беріліп отыр.

Ведомствоның _____ облыстық аумақтық инспекциясының

өсімдіктерді қорғау және өсімдіктер карантині бөлімінің бастығы

(тегі, аты, әкесінің аты, қолы)

Ведомствоның _____ облысы аудандық аумақтық инспекциясының өсімдіктерді қорғау және өсімдіктер карантині бөлімінің бастығы

(тегі, аты, әкесінің аты, қолы)

Шаруашылық басшысы (немесе ауылдық округ әкімі)

(тегі, аты, әкесінің аты, қолы)

Жауапты орындаушы _____

— (тегі, аты, әкесінің аты, ұйымның атауы)

20 __ жылғы «__» _____

М . О . _____

(күні)

Пестицидтерді (улы химикаттарды)

тіркеу, өндірістік сынақтарын

жүргізу және мемлекеттік

тіркеу қағидаларына

б-қосымша

Пестицидті (улы химикатты) мемлекеттік тіркеуге өтінім (тіркелушінің (өтінім берушінің) белгіленген нысандағы бланкісінде беріледі және тіркелушінің (өтінім берушінің) қолымен және мөрімен куәландырылады)

Тіркелуші (өтінім беруші)

(жеке немесе заңды тұлға,

(мемлекет, мекенжайы, телефон, факс)

Қолдану регламенттерімен қоса мынадай пестицидтердің (улы химикаттардың) Қазақстан Республикасында мемлекеттік тіркелуін жүргізуді өтінемін:

Саудалық атауы, препараттық нысаны, әрекет етуші заттың (ә.з.) құрамы, ә.з.өндірушісі, тіркелуші	Препараттың шығыс нормасы (л /га, кг/га, л/т, кг/т)	Дақыл, өңделетін объект	Зиянды организм	Өңдеу тәсілі, уақыты, шектеулер, жұмыс сұйықтығының шығысы	Өнімді жинап алуға дейінгі соңғы өңдеу мерзімі, күні, ең жоғары өңдеу еселігі
1	2	3	4	5	6

(лауазымы, қолы)

(тегі, аты, әкесінің аты)

 (күні)
 Пестицидтерді (улы химикаттарды)
 тіркеу, өндірістік сынақтарын
 жүргізу және мемлекеттік
 тіркеу қағидаларына
 7-қосымша
 Б е к і т е м і н

 (орындаушы ұйымның басшысы)

 (тегі, аты, әкесінің аты)

 (қ о л ы)

20 ____ ЖЫЛҒЫ « ____ » _____

Өсімдік шаруашылығы өнімінде және қоршаған орта объектілерінде пестицидтің (улы химикаттың) қалдық мөлшерінің құрамын анықтау жөніндегі есеп

1. Жалпы ереже.
2. Тәжірибенің мақсаты мен міндеттерінің қысқаша негіздемесі.
3. Пестицидтің (улы химикаттың) қысқаша сипаттамасы:
 - 1) өтінім беруші, өндіруші;
 - 2) саудалық атауы;
 - 3) әрекет етуші заты;
 - 4) препараттық нысаны;
 - 5) молекулалық массасы;
 - 6) эмпириялық формуласы.
4. Тәжірибенің жалпы сипаттамасы:
 - 1) салу орны;
 - 2) жүргізу мерзімі;
 - 3) дақыл;
 - 4) тәжірибе түрі;
 - 5) агротехника;
 - 6) күту жөніндегі іс-шаралар.
5. Топырақ пен метеорологиялық жағдайлардың сипаттамасы.
6. Зерттелетін пестицидті (улы химикатты) пайдалану ерекшеліктері:

- 1) өңдеу мерзімдері мен еселігі;
- 2) пайдалану тәсілі;
- 3) жұмыс сұйықтығының шығысы;
- 4) препарат бойынша шығысы нормасы.

7. Сынамаларды іріктеу әдістемесі және сынамаларды сақтау жағдайлары, талдау үшін сынамаларды іріктеу актісі.

8. Пестицидтің (улы химикаттың) қалдық мөлшерлерін анықтау әдісі.

9. Аспап маркасы, табу шегі, шығару толықтығы және гигиеналық нормативтер.

10. Хроматограммалар қоса берілген пестицидтің (улы химикаттың) қалдық мөлшерлерінің құрамы жөніндегі деректер.

11. Эксперимент нәтижелері бойынша тұжырымдар мен қорытындылар.

Орындаушы: _____
(қолы) (тегі, аты, әкесінің аты)

М. О. _____
(күні)

Пестицидтерді (улы химикаттарды)
тіркеу, өндірістік сынақтарын
жүргізу және мемлекеттік
тіркеу қағидаларына
8-қосымша

Пестицидті (улы химикатты) тасымалдау, сақтау, қолдану және залалсыздандыру жөніндегі ұсыныстар

1. Пестицидтің (улы химикаттың) айырмалық атауы, фирма (тіркелуші).
2. Әрекет етуші зат (ISO бойынша) немесе микроорганизмнің түрлік атауы, штамның немесе изоляттың атауы.
3. Концентрациясы (г/л немесе г/кг) (тірі жасушалардың немесе олардың тіршілік әрекеті өнімінің титрі, вирустық түйіршіктер, қоспалар титрі).
4. Пестицидтің (улы химикаттың) препараттық нысаны.
5. Пестицидтің (улы химикаттың) және жұмыс сұйықтығының мақсаты, қолдану технологиясы, шығыс нормасы.
6. Өзге пестицидтермен (улы химикаттармен) үйлесімділігі.
7. Фитоуыттылығы.
8. Резистенттік туындау мүмкіндігі.
9. Флора мен фаунаның пайдалы объектілерін қорғау жөніндегі ұсыныстар.
10. Пестицидпен (улы химикатпен) жұмыс кезіндегі қауіпсіздік шаралары.
11. Уланған жағдайдағы алғашқы көмек.

12. Пестицидті (улы химикатты) тасымалдау, сақтау және қолдану кезіндегі с а қ т ы қ ш а р а л а р ы .

13. Төгілген немесе шашылған пестицидті (улы химикатты) залалсыздандыру , препаратты және оның ыдысын кәдеге жарату тәсілдері.

Пестицидтерді (улы химикаттарды)

тіркеу, өндірістік сынақтарын

жүргізу және мемлекеттік

тіркеу қағидаларына

9-қосымша

Үлгі

Ыдыстық заттаңба

Қолданар алдында мұқият оқу қажет!

Фирма өндірісі мен орамы (нақты көрсетіледі),

сондай-ақ пошталық мекенжайы

1. Пестицидтің (улы химикаттың) айырмалық атауы, фирма (тіркелуші).

2. Әрекет етуші зат (ISO бойынша) немесе микроорганизмнің түрлік атауы, штамның немесе изоляттың атауы.

3. Әрекет етуші заттың құрамы г/л немесе г/кг (тірі жасушалардың немесе олардың тіршілік әрекеті өнімінің титрі).

4. Пестицидтің (улы химикаттың) препараттық нысаны.

5. Пестицидтің (улы химикаттың) және жұмыс сұйықтығының мақсаты, қолданылу технологиясы, шығыс нормасы.

6. Әр дақыл үшін күту мерзімі.

7. Ш е к т е у л е р .

8. Уыттылығы (қауіптілік сыныбы көрсетіледі).

9. Пестицидті (улы химикатты) тасымалдау, сақтау және қолдану кезіндегі с а қ т ы қ ш а р а л а р ы .

10. Төгілген немесе шашылған пестицидті (улы химикатты) залалсыздандыру т ә с і л д е р і .

Пестицидтің (улы химикаттың) ыдыстық заттаңбасында барлық тармақтар бойынша ақпарат болуы тиіс. Дизайны регламенттелмейді. Егер техникалық мүмкіндіктері бір орамға жазуға мүмкіндік берсе, ыдыс заттаңбасы мен ұсынымдарды бір құжатқа біріктіруге болады.

Пестицидтерді (улы химикаттарды)

тіркеу, өндірістік сынақтарын

жүргізу және мемлекеттік
тіркеу қағидаларына
10-қосымша
Н ы с а н

ҚАЗАҚСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ
МИНИСТРЛІГІ

_____ (Ведомство)

РЕСПУБЛИКА
КАЗАХСТАН
МИНИСТЕРСТВО
СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА

_____ (Ведомство)

№ _____

ТІРКЕУ КУӘЛІГІ

РЕГИСТРАЦИОННОЕ УДОСТОВЕРЕНИЕ

Осы куәлік _____

Настоящее удостоверение выдано _____ (заңды немесе жеке тұлғаны атауы/
_____ берілді,

_____ наименование юридического или физического лица)
себебі Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы «___» _____ № ___

__ қаулысымен бекітілген Пестицидтерді (улы химикаттарды) тіркеу, өндірістік
сынақтарын жүргізу және мемлекеттік тіркеу қағидаларына сәйкес в том, что в
соответствии с Правилами проведения регистрационных, производственных
испытаний и государственной регистрации пестицидов (ядохимикатов),
утвержденными постановлением Правительства Республики Казахстан «___» _____

_____ 2011 _____ года № _____ ,

препаративтік нысаны _____

п р е п а р а т и в н о й _____ ф о р м ы

_____ (пестицидтің (улы химикаттың) сауда атауы /торговое название пестицида (ядохимиката)

_____ мерзімге № _____ мемлекеттік тіркеуден өтті
сроком на _____ получил государственную регистрацию

және Қазақстан Республикасының аумағында мынадай регламенттермен и
разрешается к применению на территории Республики Казахстан со следующими

колдануға рұқсат беріледі: _____ регламентами:

К о м и т е т _____ т е р а ғ а с ы

(Ведомство басшысы, лауазымы, тегі,
аты, әкесінің аты/Руководитель
должность, фамилия, имя, отчество)

(қолы/подпись)
ведомства,

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және
құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК